

**Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya
Baarlamaanka Federaalka Soomaaliya
Golaha Shacabka**

Sharciga Batroolka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya

16 May, 2019

Tusmo

Hordhac:	4
CUTUBKA 1AAD – TALAAABOYINKA ASAASIGA AH EE SHARCIGA BATROOLKA:	4
Qodobka 1aad: Asaaska Sharciga Batroolka	4
Qodobka 2aad: Eray Bixin	4
Qodobka 3aad: Ujeeddo	8
Qodobka 4aad: Lahaanshaha Batroolka	9
Qodobka 5aad: Milkiyadda Kheyraadka Dabiiciga ah	9
Qodobka 6aad: Wadaagga Dakhliga Kheyraadka	9
Qodobka 7aad: Maamulka Kheyraadka Batroolka	9
Qodobka 8aad: Saamiyada Dakhliga Batroolka Deegannada aan Batroolka Soo Saarin	10
Qodobka 9aad: Shirkadaha Batroolka Horey uga Haystey Heshiis Soomaaliya	10
Qodobka 10aad: Hababka Xaqiijinta iyo Ilaalinta Batroolka Kadib Soo Saaristiisa	10
Qodobka 11aad: Ilaalinta Bii'ada	11
Qodobka 12aad: Magdhow Khasaare La Geystay	11
Qodobka 13aad: Awoodda Bixinta Rukhsadaha Shidaalka	11
CUTUBKA 2AAD – QAYBAHA GUUD:	12
Qodobka 14aad: Baxaadda Dhul ee Sharcigan	12
Qodoba 15aad: Baaxadda Maaddo ee Sharcigan	12
Qodobka 16aad: Xuquuqda Hanashada Batroolka	12
Qodobka 17aad: Ku Dhaqanka Awoodaha, Shaqooyinka Wasaaradda iyo HBS	12
Qodobka 18aad: Hawlaha Wasaaradda	13
Qodobka 19aad: Asaasida iyo Hawlaha Ha'yada Batroolka Soomaaliyeed	14
Qodobka 20aad: Dhismaha Shirkadda Batroolka Qaranka Soomaaliyeed	23
Qodobka 21aad: Xadidaada Xuquuqda Sarakiisha Dawladda	26
Qodobka 22aad: Naqshadeyn	27
CUTUBKA 3AAD – RUKHSADAHA HAWLGALLADA BATROOLKA	27
Qodobka 23aad: Rukhsada Sahanka Indha-Indheynta	27
Qodobka 24aad: Heshiyada Wax Soo Saar Wadaagga	28
Qodobka 25aad: Rukhsadaha ka Hawlgalka Dhulka Dushiisa	31
Qodobka 26aad: Bandhig Codsii	32
Qodobka 27aad: Guud ahaan Hawlgallada Batroolka	34
Qodobka 28aad: IlaalintaBeyada	34
Qodobka 29aad: Soo Celin iyo Magdhaw	35
Qodobka 30aad: Xaddidaadda Adeegsiga Xuquuqda	36

Qodobka 31aad: Ansixinada Hayada Batroolka Soomaliyeed	38
Qodobka 32aad: Heshiiska Mideynta	39
Qodobka 33aad: Xallinta Khilaafaaka	40
Qodobka 34aad: Ka-dhaafid ama Wax ka-beddelid Shuruudo	41
CUTUKA 4AAD – KA QAYBGALINTA SOOMAALIYA	41
Qodobka 35aad: SHBQS iyo ka Qayb Galinta Dawlad Goboleedyada	41
CUTUBKA 5AAD – FULINTA HAWLGALLADA BATROOLKA	42
Qodobka 36aad: Hab-Dhaqannada Shaqo	42
Qodobka 37aad: Dib u furfuridda Agabka Shaqo ee Batroolka	44
CUTUBKA 6AAD – MACLUUMAAD IYO DABAGAL	44
Qodobka 38aad: Xog iyo Macluumaad	44
Qodobka 39aad: Hanti dhowr iyo Kormeer	45
Qodobka 40aad: Dhammaadka Rukhsadda	45
Qodobka 41aad: Beriyeelidda Dawladda Dhexe, Wasaaradda iyo HBS	46
CUTUBKA 7AAD – MACLUUMAAD SHAACSAN	47
Qodobka 42aad: Faafinta Hay’adda Batroolka Soomaliya (HBS)	47
Qodobka 43aad: Macluumaad Shaacsan	47
Qodobka 44aad: Daah Furnaan	49
CUTUBKA 8AAD – XEER-NIDAAMIYE IYO TILMAAMO	50
Qodobka 45aad: Xeer-Nidaamiye	50
Qodobka 46aad: Tilmaamo	52
CUTUBKA 9AAD – QODOBBADA CIQAABTA	52
Qodobka 47aad: Baaxadda Xududeed iyo Maaddo ee Cutubkan	52
Qodobka 48aad: Dambiyada iyo Ciqaabaha	52
Qodobka 49aad: Masuuliyadda ashkhaasta, Shirkadaha iyo Hay’adaha Kale	52
Qodobka 50aad: Ganaxyada Ashkhaasta, Shirkadaha iyo Hay’adaha kale	53
Qodobka 51aad: Kormeeridda	53
Qodobka 52aad: Warqad Fulin Xukun oo ka Baxsan Hannaanka Garsoorka	54
Qodobka 53aad: Sharciyada Is Kaabaya	54
CUTUBKA 10AAD –GUNAANADKA AH IYO KUWA KU-MEEL-GAARKA AH	54
Qodobka 54aad: Qodobka Kala guurka ah	54
Qodobka 55aad: Dhaqangalka Sharcigaan	57

Hordhac

Baarlamaanka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya, isagoo tixgelinayo horumarinta dhaqaalaha iyo dhiirigelinta maalgashiga khayraadka dalka wuxuu soo saarayaa Sharciga Batroolka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.

CUTUBKA 1AAD – TALAAABOYINKA ASAASIGA AH EE SHARCIGA BATROOLKA

Qodobka 1aad: Asaaska Sharciga Batroolka

Iyadoo la tixraacayo Qodobbada 7(1), 44, 63(b), 69[(1)(a)] iyo 79[(1)(d)] ee Dastuurka KMG, Barlamaanka Federaalka Soomaaliya wuxuu soo saarayaa sharcigan oo laga hirgelin doono Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya, dhammaan dhulkeeda, badda iyo berrigaba.

Qodobka 2aad: Eray Bixin

Marka sharcigan laga hadlayo, erayada soo socda waxay leeyihiin macnaha mid walba ku hor qoran:

1. **Rukhsad:** waxaa loola jeedaa u oggolaansho baaris, Heshiis Wax Soosaar Wadaag ah, oggolaansho isticmaalka dhulka korkiisa, ama heshiis kasta oo ay gasho Dawladda oo la xiriira oggolaanshahaas.
2. **Aagga la Oggolaaday:** waxaa loola jeedaa dhulka ama goobta rukhsadda xilli ka xilli lagu baxsho.
3. **Shakhsiga Rukhsadda la siiyay:** waxaa loola jeedaa:
 - b. Qandaraaslaha Heshiiska Wax- Soo saar Wadaagga; iyo
 - t. Shakhsiga Rukhsadda la siiyey, noocay rabto ha noqotee;
4. **Muddo Sannadeed:** waxaa loola jeedaa laba iyo toban bilood oo ka bilaabata 1da Janaayo kuna dhammaata 31da Diseembar, ee tirsiga Miilaadiga ah.
5. **Aagga Heshiiska:** waxaa loola jeedaa goobta rukhsadda Heshiis Wax- Soo saar Wadaagga lagu bixiyey;
6. **Qandraasle:** waxaa loola jeedaa shakhsiga Wasaaradda Batroolka iyo Macdanta la gashay heshiis wax-Soo-saar Wadaag;

7. **Kontrool:** waxaa loola jeedaa markii ay shakhsi ku saabsan tahay, awoodda uu uleeyahay shakhsi kale inuu ku hanto awood suurta galinaysa in shakhsiga koowaad lagu maamulo qaab waafaqsan rabitaanka ama tilmaamaha shakhsigaas kale, taasoo ku salaysan:
- b) lahaanshaha saami ama awood codeed, oo la xirirta shakhsiga hore ama shakhsi kastoo kale; ama
 - t) awood kasta oo ay bixinayaan shuruucda unkidda, ama xeerarka kale ee nidaamiya shakhsiga hore ama shakhsi kasta oo kale;
8. **Saliid Ceyriin:** waxaa loola jeedaa macdan saliid ah oo aan la sifeyn iyo dhammaan hydrocarbon-ada dareera ama laga miiray gaaska dabiiciga, iyadoo loo adeegsaday cadaadin ama kala miirid;
9. **Dib u Furfurid:** waxaa loola jeedaa marka laga hadlayo aagga heshiiska ama qayb ka mid ah, hadba xaaladdu siday tahay, ka tagista, furfuridda, wareejinta, bixinta ama/iyo duduminta dhismooyinka, kaabayaasha, iyo walxaha rakiban, qalabka ama hantida kale, iyo shaqooyinka kale ee loo adeegsado hawlaha batroolka ee aagga heshiiska, si looga nadiifiyo aaggaas, loogana dhigo mid wanaagsan oo aan khatar lahayn, loona dhawro bii'ada;
10. **Habdhaqan-wanaagga Goobta Saliidda:** Waxay leedahy macnaha lagu sheegay Qodobka 36.1;
11. **Xukuumad:** waxaa loola jeedaa hay'adda fulinta ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya, oo ay wakiilo ka yihiin masuuliyiinta ama Wasaaradda shaqada ku leh, sida uu go'aamiyo Golaha Wasiirada.
12. **Kormeere:** wuxuu leeyahay macnaha lagu sheegay Qodobka 39.1
13. **Sharci:** waxaa loola jeedaa Sharciga Batroolka, iyo sida dib u eegis ama wax ka beddel loogu sameeyo waqti ka waqti.
14. **Wasaarad:** waxaa loola jeedaa Wasaaradda hadba masuul Dawladda uga ah dhaqan galinta Sharcigan, sida ay u dajisay Dawladdu, oo hadda ah Wasaaradda Batroolka iyo Macdanta.
15. **Wasiir:** waxaa loola jeedaa wasiirka hadba xukuumadda masuul uga ah dhaqangalinta Sharcigan, sida ay u go'aamiso Dawladda, kaas oo hadda ah wasiirka Batroolka iyo Macdanta.

16. **Gaaska Dabiiciga ah:** waxaa loola jeedaa dhammaan hydrocarbon-ada gaaska ah iyo kuwa aan falgalin, oo ay ka mid yihiin gaaska qoyan, gaaska qalalan, gaaska ka koreeya saliidda iyo midka ka hara, kadib marka hydrocarbon-ka dareera laga saaro gaaska qoyan, oo aan ahayn saliidda ceyriin.
17. **Hawl Fuliye:** waxaa loola jeedaa shakhsi idman ama shakhsi kale oo rukhsad Heshiis Midayn ku magacaaban, oo u xilsaaran iskudubaridka iyo kormeerka Hawlaha Batroolka;
18. **Baarlamaan:** waxaa loola jeedaa Baarlamaanka Jamhuuriyadda Federaalka ee Soomaaliya.
19. **Shakhsi:** waxaa soo galaya shirkad ama hay'ad qaanuuni ah.
20. **Batrool:** waxaa loola jeedaa:
 - b. hydrocarbon kasta oo iskiis u samaysmay, ha lahaado qaab gaas, dareere ama adke; ama
 - t. iskujir kastaoo hydrocarbon ah oo iskiis u samaysmay, ha lahaado qaab gas, dareere, ama adke.
21. **Hawlaha Batroolka:** waxaa loola jeedaa hawlo looga danleeyahay in:
 - b. Lagu sahamiyo batroolka;
 - t. Lagu baaro, hormariyo, soo Saaro, iibiyo ama lagu dhoofiyo batroolka; iyo
 - j. Lagu dhiso, lagu taago, ama lagu hawlgaliyo dhismooyin, kaabayaal iyo xarumo loo adeegsanayo horumarinta, wax-soosaarka iyo dhoofinta batroolka, ama dib u habaynta ama kala furfurista dhismo kasta oo ka mid ah kaabayaashaas ama xarumahaas.
22. **Heshiis Wax Soo-saar Wadaag:** waxaa loola jeedaa heshiis lagu galay ama lagu bixiyay si waafaqsan qodobka 3aad, kaas oo uu qandaraasluhu ku helayo saami ka mid ah shidaalka lagu soo saaro hawlaha batroolka, saamigaas oo loo gu badalayo hawlihii uu qabtay.
23. **Sarkaal Dawladeed:** waxaa loola jeedaa shaqaalaha madaniga ah ee Dawladda ama shakhsi u dhigma, xubnaha Baarlamaanka, Xukuumadda, Garsoorka ama Garyaqaanada guud, ama shakhsi ka tirsan Hay'adda Batroolka Soomaaliyeed.
24. **Rukhsad baaritaan:** waxaa loola jeedaa rukhsad lagu bixiyay si waafaqsan Qodobka 23aad.

25. **Xeerarka:** waxaa loola jeedaa xeer-nidaamiyeyaal iyo xeer hoosaadyo ay Wasaaraddu waqti ka waqti soo saarto oo la xariira maamulka Hawlaha Batrolka, sida ku cad sharcigan.
26. **Haro Batrool:** waxaa loola jeedaa bohollo ama ilo ku samaysmay dhulka hoostiisa oo ay ku jiraan kayd ama kaydada kala qaybsan oo badan ee hydarokarboon dabiici ah oo ku qafilan (Saliid iyo/ama gaas) dhagax aan la mari karin iyo/ama haraynayaan biyo xireenno kuwaas oo isaga mid ah cadaadis dabiici ah oo wada kulmiya.
27. **Qandraasle Dawlad Goboleed:** waxaa loola jeedaa shakhsi ku dhex shaqaynaya sharciyada Soomaaliyeed, oo ay leedahay kontroolkeeda, si toos ah ama dadban, dawlad ka mid ah dawlad goboleedyada Soomaaliyeed.
28. **Hay'adda Batroolka Soomaaliyeed (HBS):** waxaa loola jeedaa hay'ad awood leh oo sharciyaysan, iyadoo la tixraacayo Qodobka 19aad.
29. **Shirkadda Batroolka Qaranka Soomaaliyeed (SHBQS):** waxaa loola jeedaa shirkad awood leh oo sharciyaysan, iyadoo la tixraacayo Qodobka 20aad.
30. **Rukhsad Isticmaal Dhulka Korkiisa:** waxaa loola jeedaa oggolaansho isticmaal dhuleed sida ku cad Qodobka 25aad.
31. **Dhulka Soomaaliyeed:** wuxuu ka kooban yahay dhulka, biyaha iyo hawada oo hoos yimaada madax-banaanida Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya, waxaana ku jira xuduudaha badda iyo berriga iyo aagagga dhaqaale, sida ku cad sharciyada laysku raacsanyahay ee caalamiga ah oo Jumhuuriyadda Federaalka Soomaaliya xaq u siinaya barista, horumarinta iyo soo saarista khayraadkeeda dabiiciga ah.
32. **Soomaaliya:** waxaa loola jeedaa Jumhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.
33. **Ceel:** waxaa loola jeedaa qodid ama daloolin dhulka iyo badda gunteeda, looguna tala galay soo-saaris batrool.
34. **Heshiiska Lahaansha, Maamulka iyo Wadaagga Dhakhliga Khayraadka Dabiiciga ee Dalka (shidaalka iyo macdanta):** Waxaa loola jeedaa heshiiskii Lahaanshaha, Maamulka iyo Wadaagga Dakhliga Khayraadka Dabiiciga ee Dalka (Shidaalka iyo macdanta) ee lagu saxiixay Baydhaba 5tii Juun 2018.

35. Madaxda fulinta:

b. **Heer federal:** waxaa loola jeedaa Ra’iisul Wasaaraha Jumhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.

t. **Heer dawlad goboleed:** waxaa loola jeeda madaxweynayaasha dawlad goboleedyada iyo Gudoomiyaha Gobolka Benaadir.

Qodobka 3aad: Ujeeddo

Ujeeddooyinka sharcigan waa:

1. In uu xaqiijiyo xuquuqda madaxbanaanida qaranka Soomaaliyeed uu u leeyahay inuu baaro, horumariyo, soo-saaro, ka faa’idaysto, maareeyana khayraadkiisa batroolka ee ku jira badda iyo berriga.
2. In uu oggolaado dadaallada lagu xaqiijinayo baaxadda hantida batroolka ee ku jira Soomaaliya, iyadoo loo samaynayo qaab nidaameed, heshiisyo iyo qaab xisaabeed oggolaanaya sahamin, baaris, horumarin, wax soo-saar iyo suuqgayn batrool kasta oo la helo.
3. Haddii khayraad batrool laga helo Soomaaliya, waa inuu dalka Soomaaliya iyo dadkiisuba ka helaan manfaca ugu badan oo ka imaanaya horumarinta iyo wax soo-saarka batroolka.
4. In uu hubiyo ilaalinta, kaydinta iyo daryeelka bii’ada inta ay socdaan hawlaha batroolka.
5. In la dhiirrigeliyo lana taageero maalgelinta shisheeye ee dalka soo galaysa, si loo gaaro himilooyinka kale ee sharcigan.
6. In la dhiso Hay’adda Batroolka Soomaaliyeed oo noqonaysa hay’adda u xilsaaran nidaaminta hawlaha batroolka, iyadoo dhaqan gelinaysa mabaadi’ida sinaanta, furfurnaanta, islaxisaabtanka, hufnaanta iyo kala soocid la’aanta.
7. In la dhiso Shirkadda Batroolka Qaranka Soomaaliyeed oo ah hay’ad kontrolkeeda Dawladdu yeelanayso oo ka qaybqaadanaysa hawlgallada batroolka ee ka socda gudaha Soomaaliya.

8. In loo hogaansamo talaabooyinka dawlaga ah si loo xaqiijiyo hufnaanta ku saabsan wax soo-saarka batroolka, iyadoo la xoojinayo mamulka maaliyadeed ee guud iyo isla xisaabtanka, lana qirayo in maamulidda khayraadka dabiiciga ah ay u dhacayso si faa'iido ugu jirto muwaadinka Soomaaliyeed, xilkeeduna saaranyahay dawladda, iyadoo u maamulaysa si waafaqsan horumarinta danaha qaranka.
9. In si siman loo sugo xaqsoorka ay yeelan karaan shakhsiyaadkii qaanuuniga ahaa ee horay u haystay xuquuq baaritaan batrool oo ay ka dhaxleen xukuumaddii Jamhuuriyadda Dimuqraadiga ee Soomaaliya, intii ka horaysay Disember 30, 1990.

Qodobka 4aad: Lahaanshaha Batroolka

Kheyraadka Batroolka waa hanti qaran oo ay wada leeyihiin dhamaan shacabka Soomaaliyeed, oo ay wakiil uga yihiin Dawladda Federaalka Soomaaliya iyo Dawladaha xubnaha ka ah Dawladda Federaalka.

Qodobka 5aad: Milkiyadda Kheyraadka Dabiiciga ah

Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya waa milkiilaha kheyraadkeeda dabiiciga ah berriga iyo baddaba.

Qodobka 6aad: Wadaagga Dakhliga Kheyraadka

Dakhliga batroolka ka soo xarooda waa wadaag, waxayna Dawladda Federaalka iyo Dawlad-Goboleedyada xubnaha ka ah u wadaagayaan si waafaqsan Heshiiska Lahaanshaha, Maamulka iyo Wadaagga Dakhliga Kheyraadka Dabiiciga ah ee Dalka (shidaalka & Macdanta) oo ku qotoma Qodobka 44 ee Dastuurka KMG.

Qodobka 7aad: Maamulka Kheyraadka Batroolka

1. Maamulka khayraadka batroolka waxaa si wadajir ah u maamulaya Dawladda Federaalka, Dawladaha Xubnaha ka ah, kuwa ka mid noqon doona iyo gobolka Banadir, si waafaqsan Qodobka 2aad ee Hishiiska

Lahaansha, Maamulka iyo Wadaagga Dakhliga Khayraadka Dalka (shidaalka iyo macdanta).

2. Golaha khayraadka dalka waa golaha ugu sareeya ee lagu lafa guro arrimaha khayraadka ee u baahan in laga heshiiyo, loolana noqdo wixii lagu xallin waayo golayaasha maamul ee kale, wuxuuna ka koobanyahay madaxda fulinta ee heer federaal iyo heer dawlad goboleed.

Qodobka 8aad: Qorshaynta Qeybinta Saamiyada Dakhliga Batroolka ee Deegannada aan Batroolka Soo Saarin

Dawladda Federaalka waxay xaqiijinaysa helidda gobollada aan soo saarin batroolka saamiga ay ku leeyihiin dakhliga batroolka si waafaqsan Heshiiska Lahaanshaha, Maamulka iyo Wadaagga Dakhliga Khayraadka Dalka (Shidaalka iyo Macdanta).

Qodobka 9aad: Shirkadaha Batroolka Horey uga Haystey Heshiis Dawladda Soomaaliya

1. Dhamaan heshiisyada la xiriira batroolka ee lala saxiixday maamullo ka jira qaybo ka mid ah Soomaaliya, ama dawladihii kumeel-gaarka ahaa mudada u dhexeysa Disember 1990 ilaa Setember 2012, waa waxba kama jiraan.
2. Dhamaan heshiisyadii ay wada saxiixdeen shirkadaha ajnebiga iyo Dawladda Soomaaliya wixii ka horeeye 1991 waxaa loo tixgelinayaa inay yihiin heshiisyo jira iyagoo tixgelin wanaagsan la siinayo.
3. Shirkadahaas heysta heshiisyadii ka horeeyay 1991 Xukuumadda Federaalka Soomaaliya waxay u cusbooneysiin doontaa si waafaqsan Qodobka 54aad.

Qodobka 10aad: Hababka Xaqiijinta iyo Ilaalinta Batroolka Kadib Soo Saaristiisa

Dawladda Federaalka Soomaaliya iyadoo la kaashanaysa dawladaha xubnaha ka ah Dawladda Federaalka waxay mas'uul ka tahay ilaalinta iyo xaqiijinta ammaanka shirkadaha iyo hawlgallada batroolka ee gobolada iyo degmooyinka kala duwan ee dalka.

Qodobka 11aad: Ilaalinta Bii'ada

Shirkadaha rukhsadaha batroolka la siiyay waa in ay ilaalyaan bii'ada deegannada ay saamaynta ku yeelan karaan hawlgalladooda, si waafaqsan xeerarka dalka, xeerarka iyo heshiisyada caalamiga ah ee ilaalinta bii'ada. Shirkadahaasi waa in ay dhawraan badqabka:

b) Bani'adamka

t) Xoolaha la dhaqdo iyo duurjoogta .

j) Beeraha iyo daaqa

x) Badda

Kh) Webiyada

d) Haraha

r) Hawada,

s) Dhulka/ciidda

sh) IWM.

Dawladda Federaalka Soomaaliya waa inay ku ilaaliso shirkadahaas gudashada waajibaadka ka saran dhawrista badqabka bii'ada si waafaqsan qodobadas harcigan iyo xeer-nidaamiyeyaashiisa.

Qodobka 12aad: Magdhow Khasaare La Geystay

Hawlgal kastoo sahmin iyo qodis ah oo waxyeello u geysta bani'aadamka iyo hantida gaarka ah, waxaa waajib ah in ay shirkadaha batroolku ka bixiyaan magdhaw u dhigma khasaaraha ka dhashay.

Qodobka 13aad: Awoodda Bixinta Rukhsadaha Shidaalka

Shirkadaha caalamiga, shirkadaha qaran, shirkadaha wadaniga ah iyo shirkadaha isu tegay ee sameynaya sahan ama qodis batrool, waxay heshiis la geli karaan Dawladda Federaalka oo kaliya si ay hawlaha batroolka uga fuliyaan Soomaaliya si waafaqsan Qodobada 19.14 iyo 24.1, iyo Heshiiska

Lahaanshaha, Maamulka iyo Wadaagga Dakhliga Kheyraadka Dabiiciga ah ee Dalka (shidaalka & Macdanta).

CUTUBKA 2AAD – QAYBAHA GUUD

Qodobka 14aad: Baxaadda Dhul ee Sharcigan

Sharcigan wuxuu ka dhaqan galayaa dalka Soomaaliya.

Qodoba 15aad: Baaxadda Maaddo ee Sharcigan

1. **Baaxadda:** Sharcigan waxaa lagu dhaqayaa hawgallada batroolka.
2. **Macdan kale:** Jiritaanka rukhsad ka shaqaysa aag cayiman ma reebeysa in la bixiyo rukhsad baaritaan iyo soo saaris walxo macdaneed ee ka duwan batrool, haddii mudnaanta ay lahaanayaan hawlgallada batroolka oo aysan hawlaha kale carqalad ku ahayn habsami u socodka halwgallada batroolka.

Qodobka 16aad: Xuquuqda Hanashada Batroolka

1. **Xuquuqda Batroolka.** Xuquuqda iyo hanashada Batroolka ku jira dalka Soomaaliya waa hanti qaran oo ay dadweynuhu ku aamineen Dawladda Federaalka iyo Dawladaha xubnaha ka ah, iyaguna gacanta ku hayaan.
2. **Wareejin lahaansho dib u hanasho ka dib.** Shakhsi wuxuu yeelan karaa lahaansho batrool, kaliya ka dib markii si sharci ah loo siiyo rukhsad Heshiis Wax-Soo-saar Wadaag sida ku cad Sharcigan.

Qodobka 17aad: Ku Dhaqanka Awoodaha, Shaqooyinka Wasaaradda iyo Ha'yadda Batroolka

1. Isticmaalka Awoodaha iyo xilalka Shaqo waxaa iska leh Wasaaradda iyo Hay'adda Batroolka Soomaaliyeed (HBS) oo ugu dhaqmaya si waafaqsan sharcigan iyo xeer nidaamiyeyaashiisa, ayna ka mid yihiin rukhsadaha lagu bixiyey sharcigan, sida:
 - b. Xaqiijinta habsami u maaraynta khayraadka;

- t. Xaqiijinta horumarinta batroolka iyadoo la ilaalinayo bii'ada, si loo sugo kobcinta dhaqaalaha, iyo barnaamijyada horumarinta fog ee Soomaaliya;
 - j. Loo fulinayo si macquulna ah; lana jaanqaadi karta Habdhaqan-Wanaagga Goobta Saliidda;
2. **Fursad soo Bandhig Cabashooyin.** Inta aysan isticmaalin awoodda shaqo, Wasaaradda iyo hay'addu waa inay siiyaan fursad shakhsiyaadka ay dhici karto in arintu saamaysay in ay soo gudbiyaan cabashooyinkooda, kuwaas oo tixgalintooda mudan marka la soo gudbiyo hadday u muuqdaan kuwo gar ah;

Qodobka 18aad: Hawlaha Wasaaradda

1. Hawlaha Wasaaradda.

Wasaaraddu waxay gudanaysaa shaqooyinka soo socda;

- b.** Waxay go'aan ka gaaraysaa istiraatiijiyada, qorshaha iyo siyaasadda horumarinta hawlaha batroolka.
- t.** Waxay soo saaraysaa xeerar ku saabsan maaraynta hawlaha batroolka, iyadoo tixgelinaysa soo jeedinta HBS, sida ku cad Sharcigan.
- j.** Waxay go'aan ka gaaraysaa siyaasadda iyo iskaashiga lala yeelanayo shirkadaha shisheeye, ayna ku jirto ogolaanshaha qaab rukhsadeedka ay soo diyaarisay HBS.
- x.** Waxay maareynaysaa hannaanka loogu bedelayo Heshiis Wax-Soosaar wadaagga, xuquuqihii rukhsadaha la xariiray oo ay horey u bixisay Jamhuuriyadda Dimoqraadiga Soomaaliya, ka hor Disember 30, 1990, sida lagu xusay Qodobka 54.1.
- kh.** Waxay dejinaysaa siyaasadda lagu dhiirigelinayo ama lagu xakamaynayo dhoofinta batroolka si loo ilaaliyo danaha Soomaaliyeed.
- d.** Inay la socoto dhaqdhaqaaqa Hawlaha Batroolka ee gudaha Soomaaliya iyo gobolada saaran xuduudaha Soomaaliya.
- r.** Inay la xaajooto, iyadoo kaashanaysa hay'adaha dalka ee ay khusayso, wasaaradaha, waaxyaha iyo hay'adaha u xilsaaran mas'uulkana ka ah xeerarka wadamada deriska ah ee la xariira hawlgallada batroolka, taas oo saamayn ku yeelan karta isu gudubka xuduudeed oo ay ka mid tahay

haraha iyo dhuumaha isu gudba oo ay wadaagi karaan dalalka deriska ah.

d. Dawladdu waxay u xilsaari kartaa Wasaaradda shaqo dheeri ah oo la xiriirta nidaaminta iyo la socodka hawlaha batroolka iyo haddiiba ay haboonaato, u kuur galidda arimaha ku saabsan shaqada ay wasaaraddu qabanayso hadba waqtiga la joogo.

2. Sir Xajinta Wasaaradda. Marka shaqaalaha Wasaaradda heer qaran iyo heer dawlad goboleed ay gudanayaan hawlaha sharciyeysan, waxaa waajib ku ah inay dhawraan xog ogaalnimada siraha ganacsi ee shakhsiyaadka iyo shirkadaha oo ay ogaadeen, wasaaradduna ku qanacday in:

b. Bixinta xogtu u keeni karto khasaaro ama faa'ido si toos ah u taabanaysa shakhsiga ugana imaanaysa xilgudashada Wasaaradda, ama dhalin karta inay wax u dhinto shakhsiyaadka la filayo inay tartamaan, ama

t. Xogtu tahay mid maaliyadeed, ganacsi, cilmi ama farsamo oo ka mid ah sirta loo gudbiyey Wasaaradda oo marwalba loo arkaayey mid xajin ka mudan shakhsiga ay sida tooska ah u saamaynayaan hawlaha Wasaaradda, oo iyaduna u aragto in danta shakhsiga ee ku jirta ilaalinta xogtan ay ka muhiimsan tahay danta guud ee ku jirta baahinteeda.

Qodobka 19aad: Asaasida iyo Hawlaha Ha'yada Batroolka Soomaaliyeed (HBS)

1. Dhismaha HBS. Sharcigan waxaa lagu dhisay Hay'adda nidaaminaysa hawlaha batroolka, oo ah hay'ad loo dhanyahay laguna magacaabo Hay'adda Batroolka Soomaaliyeed oo leh shakhsiyad qaanuuni ah, oo hoos imaanaysaa Wasaaradda;

2. Waqtiga Dhismaha:

b. Waxaa la dhisayaa HBS, waxayna awood u leedahay in ay ku dhaqaaqdo gudashada xilkeeda waqtiga la dhiso.

t. Waxaa lagu dhisayaa HBS ugu badnaan muddo 6 bilood gudohood ah, laga bilaabo maalinta uu sharcigan dhaqan galo.

3. Maamulka HBS

b. Maamulka HBS wuxuu ka koobnaanayaa laba xubnood (2) oo matalaya Dawladda Federaalka iyo min hal xubin oo matalaya Dawladaha Xubnaha ka ah Dawlada Federaalka iyo kuwa ka mid noqon doona (markay dhismaan) iyo Gobalka Benaadir.

t. Xubnaha hay'adda waa inay noqdaan xubno aqoon, xirfad, karti iyo hufnaan lagu soo xulay.

j. Dawladaha Xubinta ka ah Dawladda Federaalka waxay Wasaaradda usoo gudbinayaan xubnaha iyaga matalaya. Wasiirka ayaa u gudbinaya golaha wasiirrada soo jeedinta xubnaha matalaya Dawladda Federaalka iyo Dawladaha Xubinta ka ah oo wada jira, si loo ansixiyo.

x. Guddigu wuxuu haynayaa maamulka muddo afar sano ah, Dawladduna waa ka qaadi kartaa xilkooda hadday galaan xadgudubyo maamul, waqti kasta. Sababaha looga qaadi karo xilka waxaa ka mid ah, hadday xadgudub u gaystaan Qodobka 19.8, ama Qodobka 19.9. ama aysan buuxin karin shuruudaha xubnimada ee ku qeexan Qodobka 19.5.

4. Shaqaalaha Hay'adda (HBS). Xoghayaha Guud iyo shaqaalaha kale ee looga baahan yahay habsami u socodka hawlaha hay'adda waxaa magacaabaya guddiga maamulka ee HBS.

5. Shuruudaha Guddiga Maamulka. Qofka ka mid ahaanaya guddiga maamulka ee HBS lama magacaabi karo ama looma ogolaan karo xubinimo haddii uusan muwaadin Soomaali ahayn, ama uu yahay milkiile, saamile, agaasime, sarkaal, la-wadaage ganacsi, iwm, oo ku dhexjira hawlaha wax soo-saarka, gaditaanka, iibinta, gudbinta, dhoofinta iyo keenista, iwm, ee la xariira arimaha batroolka ee wadanka ama haysta caddayn, ballanqaad la hubo oo waqtigiisu dheer yahay oo khidmad cayiman leh, ama ku lug leh cayminta shirkad ku hawlan shaqadan oo kale.

6. Shuruudaha Shaqaalaha. Qofka shaqaalaha ka mid noqonaya lama magaacabi karo ama looma ogolaan karo in uu sifadaas sii haysto haddii uu yahay milkiile, saamile, agaasime, sarkaal, la-wadaage, iwm, oo ku dhexjira hawlaha wax soo-saarka, gaditaanka, iibinta, gudbinta, isu-gudbinta, dhoofinta, keenista, iwm, ee la xariira hawlaha batroolka ee Soomaaliya ama haysta caddaymo, ballanqaad la hubo oo waqtigiisu dheer yahay oo

khidmad cayiman leh, ama ku lug leh cayminta shirkad ku hawlan shaqadan oo kale mid la mid ah.

- 7. Guddoomiyaha Hay'adda.** Xukuumaddu waxay u magacaabaysaa xubin ka mid ah guddiga maamulka in uu noqdo guddoomiyaha HBS, iyadoo xubin kale oo isla guddiga ka mid ah noqonayo guddoomiye ku xigeenka. Guddoomiyahu waa sarkaal madaxeedka fulinta hawlaha HBS, wuxuuna kormeer iyo hagitaan ku leeyahay shaqooyinka iyo maamulka shaqaalaha hay'adda. Haddii xubinta guddoomiyaha ahi maqanyahay ama uusan awoodi karin in uu waajibkiisa guto ama uu banneeyo jagada uu hayo, guddoomiye ku xigeenka ayaa yeelanaya dhammaan awoodaha iyo xilalka guddoomiyuhu xambaarsanaa.
- 8. Waajibaadka Feejignaanta.** Xubnaha iyo shaqaalaha HBS waxay waajibaadkooda u gudanayaan si daacadnimo ku jirto, shaqadoodana waxay u qabanayaan si sharciga waafaqsan oo aan dhinac-u-xaglin ku jirin kuna dheehantahay daacadnimo, iyadoo aan uga faa'iideysanayn jagooyinka ay hayaan in ay ku raadsadaan macaash aan sharciga waafaqsanayn.
- 9. Sirta HBS.** Xubnaha guddiga maamulka iyo shaqaalaha HBS waxaa waajib ku ah in ay hawlhooda u qabtaan si sharciga waafaqsan, ilaaliyaanna xogta sirta ganacsi ee shakhsiyaadka iyo shirkadaha ay xog ogaal u noqdaan, markay HBS ku qanacsantahay in:
 - b.** Faafinta wararka loo filan karo inay keeni karto, khasaare maadi ah ama faa'iido shakhsiga ay saameeyaan hawlaha hay'adda si toos ah ama ay wax u dhinto heerka tartanka ee shakhsiga si macquul ah.
 - t.** Nooca wararku ay yihiin kuwo ku saabsan dhinaca lacagta, ganacsiga, cilmiga ama farsamo oo loogu soo gudbiyey hay'adda xog ahaan, loona arkayey in ay sir u yihiin shakhsiga ay sida tooska ah u taabanayaan hawlaha HBS, isla markaana hay'addu u aragto in xajinta xogtaas ay ka weyn tahay danaha guud ee dhawrista mudan.
- 10. Xarunta Hay'adda HBS.** Xarunta dhexe ee HBS waxay noqonaysaa magaala madaxda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.
- 11. Xafiis Goboleedka HBS.** Hay'addu waxay qiimaynaysaa hawlaha maamul ee la xiriira shakhsiyaadka hawlaha shidaal ka wada gudaha mid ka mida

gobolada Soomaaliya. Haddii ay HBS ogaato in mugga shaqadaas ay qasbayso aasaasidda xafiis goboleed ay ku yeelato HBS gobolkaas, ama in xafiis goboleedkaas loo sameeyo wax ka badan hal gobol, waa inay sidaas ugu tala bixiso wasaaradda. Wasaaradda ayaa waxay markaas bixin kartaa fasaxa aasaasidda xafiis goboleedkaas, dawladda ayaana u magacaabaysa sedex xubnood oo ka mida HBS, kuwaasoo fariisin ka dhigan doona gobolkaas.

Laba ka midah xubnaha HBS ee gobolkaas waxaa laga dooranayaa liis ka kooban ugu yaraan shan qofood oo uqalma shaqadaas kartina u leh, kuwaas oo ay dawladdu usoo gudbiso gobolkaas.

Qodobada sharcigan ee ku saabsan magacaabidda, waqtiga, shaqa ka fariisinta, shuruudaha shaqa siinta, ilaalinta sirta iyo arimaha kale ee la xiriira waxay si la midah ugu dhaqangalayaan xubnaha HBS ee xafiis goboleedkaas ka hawlgala.

Arjiyada, fasaxyada, go'aannada, tilmaamaha ama amarrada laga rabo ama ay xaq u leedahay HBS inay maamusho, lana xiriira hawlgallada shidaalka ka socda gobol hoos yimaada xafiis goboleedka HBS ee loo sameeyay inuu ka shaqeeyo, waxaa maamulaya xafiiskaas iyo xubno goboleedka HBS, kuwaas oo shaqadan u gudanaya si waafaqsan xeerarka dhaqangalka iyo habraacyada HBS.

Markii uu gudanayo waajibkiisa, xafiis goboleedka HBS, wuxuu ilaalinayaa mabaadi'da qaran, siyaasadda, yoolalka iyo halbeegyada, isagoo dhawraya habraacyada qaran ee HBS.

12. Wajibaadka HBS. Hay'adda Batroolka Soomaaliyeed waxay nidaaminaysaa Hawlaha Batroolka sida ku cad sharcigan ama sharciyada kale ee Soomaaliya;

13. Hawlaha HBS. Hay'adda Batroolka Soomaaliyeed waxay qabanaysaa hawlaha soo socda:

- b.** Nidaaminta hawlaha batroolka iyadoo loo marayo habka bixinta, ilaalinta, isbadelka iyo dhaqangalinta rukhsadaha, iyo soo saarista go'aammo, amarro iyo tilmaamo iyadoo la cuskanayo sharcigan iyo xeer nidamiyeyaashiisa oo saldhig u ah hawlaha batroolka si waafaqsan oo hoos imaanaysa qodobada isla sharcigan ku xusan.

- t. Xaqiijinta kartida ashkhaasta rukhsadaha la siiyey, iyadoo aan cidna loo xaglinayn, lana hubinayo in ashkhaastaasi ay ganacsi iyo dhaqaale ahaanba u dhisan yihiin aaminaadna galaan, leeyihiinna xirfad ay ku gutaan waajibaadkooda.
- j. Hubinta shakhsiyaadka rukhsadaha la siiyey in ay fulinayaan una hoggaansamayaan sharciyada, go'aamada, amarrada ama tilmaamaha ka soo baxa HBS si waafaqsan sharcigan.
- x. U kuurgalidda iyo la socodka arimaha la xariira hawlaha batroolka oo Wasaaraddu ka codsatay HBS in ay isha ku hayso, soona gudbiso' waqti ka waqti, warbixinno la xariira arimahaas, talana ka soo jeediso tallaabooyinka hadba loo baahan yahay, iyadoo la eegayo danaha Qaranka ee la xariira ilaalinta iyo horumarinta ee qaybta batroolka.

Xukuumadda, iyadoo la raacayo talo soo jeedinta Wasaaradda, waxay u xilsaari kartaa HBS xilal dheeri ah oo la xariira nidaaminta, u kuurgalidda iyo gacan ku haynta hawlaha batroolka iyo arimiha kale ee la xariira hawlaha hay'adda hadba sidii dan la moodo loona arko in ay habboon tahay.

14. Awoodaha HBS: Marka ay hawlaheeda u gudanayso si sharciga waafaqsan HBS waxay leedahay awoodaha soo socda:

b. In ay bixiso Rukhsadaha Sahamineed si waafaqsan Qodobka 23.1.

t. In ay gasho wadaxaajoodka Heshiisyada Wax-Soosaar Wadaagga si waafaqsan Qodobka 24.1.

j. In ay bixiso Rukhsado lagu ogolaanayo isticmaalka ku saabsan dhulka korkiisa si waafaqsan Qodobka 25.1.

x. In ay ka cafiso culaysyada ku imaan kara shakhsiga rukhsadda haysta si waafaqsan Qodobka 34.

Kh. In ay wax ka badesho, ama la noqoto rukhsad kasta si waafaqsan sharcigan, xeerarka iyo qodobada rukhsadaha la bixiyey.

d. In ay soo saarto, meel marisana, tilmaamo lagu hubinayo ku dhaqanka rukhsadaha la bixiyay.

r. In ay waydiiso, dhagaysato, go'aanna ka gaarto dhacdo kasta oo ugu muuqata HBS in shakhsi gudan waayo hawl, ama wuxuu farayey sharcigan, xeerarka ama Rukhsadaha, go'aannada, amarrda ama tilmaamaha la baxshay iyadoo la tixraacayo sharcigan iyo xeerarkiisa, ama lagu joojinayo meel marinta iyo sii socodsiinta shaqo kasta iyo waxyaalaha ka hor imaanaya sharcigan, xeerarkiisa ama wixii la mid ah oo rukhsad, sharci, go'aan, amar ama tilmaamo ah.

sh. In ay amarto, ama waydiiso shakhsi kasta in uu sameeyo waqti kasta oo loo cayimo iyo si kasta oo HBS wax ugu sheegto shaqo kasta ama wax kasta oo shakhsigaas laga rabay in uu sameeyo isagoo raacaya sharcigan, xeerarka ama sharci, go'aan, amar ama tilmaan kasta oo waafaqsan sharcigan ama xeerarka, ama lagu joojinayo meel marinta iyo sii socodsiinta shaqo kasta iyo waxyaalaha ka hor imaanaya sharcigan, xeerarkiisa ama wixii la mid ah oo rukhsad, sharci, go'aan, amar ama tilmaamo ah.

dh. In la uruuriyo wixii xog ah iyadoo la tiigsanayo arimaha kor ku xusan, taasoo ay ku jirto ku waajibinta shakhsi kasta oo rukhsad haysta in uu raaco amarrada dhiibista xogta.

c. In ay qiimayso ciqaabaha ka dhalan kara ku xad gudubka rukhsad, go'aan, amar ama tilmaamo ay bixisay HBS, si waafaqsan cutubka 8aad.

g. In ay la shaqayso si iskaashi leh hay'adaha shisheeye ee dhiggeeda ah, wasaaradaha ama waaxyaha masuulka ka ah nidaaminta hawlaha la xariira dawladaha dariska ah ee ku saabsan hawlaha batroolka ama dhumaha isaga gudba xuduudaha.

f. In ay samayso qawaaniin ku salaysan Qodobada 19.17 iyo 19.18.

q. In ay iskeeda ugu dhaqaaqdo baarista, dhagaysiga iyo go'aaminta wax kasta oo sharcigaan iyo xeerarkiisa hoos yimaada, una baahan in la baaro go'aanna laga gaaro.

15. Baaris. Waxaa waajib ku ah HBS, in ay baarto ama abuurto xaaladdii lagu baari lahaa, si loo hubiyo in lagu xadgudbay qodob ama shardi muhiim u ah rukhsad la baxshay.

16. Iskaashiga lala yeelanayo HBS. Marka hay'addu iyo xubnaha guddigeeda maamuleed iyo shaqaaleheeduba gudanayaan waajibaadkooda sharciga ah, shakhsiyaadka iyo shirkadaha baaritaanka iyo kormeerka lagu samaynayo waa in ay gacan ku siiyaan bixiyaanna si hagar la'aan ah dokumintiyada iyo waxyaalaha laga dalbado. Shakhsiyaadkaas iyo shirkadahaas waa in aysan diidin la shaqaynta looga baahan yahay, kana hor imaanin kormeerada iyo baaritaanka, iskuna dayin in ay qariyaan dokumintiyada iyo waxyaalaha aasaasiga ah.

17. Shuruucda Hawl Fulinta HBS. Hay'addu waxay dejin kartaa, hadba sida ay ugu muuqato, kadib markay wasaaradda la tashato, wixii lagama maarmaan iyo lama huraanba ah ee la xariira gudashada waajibaadka iyo xilalka oo ay ku jirto soo saaris qawaaniin dalbaya ama reebaya dhaqanka ganacsi qaarkiis oo ku saabsan shakhsi rukhsad haysta iyadoo looga jeedo in la hubiyo habsami u socodka hawlaha batroolka ee Soomaaliya. HBS waxaa kaliya oo ay samayn karta qawaaniintaas kadib markay la tashato ashkhaasta rukhsadda haysta ama shakhsiyaad iyo hay'ado ula muuqda in ay wakiilo u yihiin ashkhaas laga yaabo in ay shuruucdu saamayn ku yeeshaan. Shuruucda la soo saarayo oo la xariira isla faqraddan ma yeelan karto saamayn dib ugu laabasho ama wax ka badelid maadi ah xagga qodobada ama shuruudaha rukhsad kasta la xariira.

Dib ugu laabashada iyo wax ka bedelidda rukhsadaha waxay dhici karaan oo kaliya sida uu qeexayo Qodobka 34aad;

18. Xeerarka habraaca ee HBS. Hay'addu (HBS) waxay samaynaysaa xeerar ku saabsan qaab dhismeedka hay'adda, qaabka dalbashada ruqsooyinka, wakaalashada, cabashooyinka loo soo gudbinayo HBS iyo sida loo qaadayo dacwooyinka la hor keenayo, iyo habka loo qabanayo shaqo kasta ee HBS hor timaadda, iyo guud ahaan, sida HBS ay hawlaha u fulinayso, maaraynta arimaheeda gudaha iyo waajibaadka shaqaaleheeda.

Markay samaynayso xeerarkaan, HBS waxay ku salynaysaa mabaadi'da daahfurnaanta, hufnaanta, islaxisaabtan iyo madax bannaanida;

19. Warbixin sanadeedka.Markasta oo sanadka dhamaadkiisa la gaaro, lana dhaafin muddo ka badan lix bilood, HBS waxay wasaaradda u soo gudbinaysaa warbixin la xariirta hawl qabadkeeda sanadlaha ah.

20. Documentiga aan qarsoodiga ahayn. Hay'adda (HBS) waxay dadwaynaha u soo bandhigaysaa:

b. Qawaaniinta lagu dhisay HBS ee ku xusan faqrada kala ah 19.17 iyo 19.18.

t. Go'aanada, amarrada iyo tilmaamaha HBS.

j. Ciqaabaha ay soo rogtay HBS.

x. Warbixinada guud ee HBS ee ku cad faqrada 19.19.

kh. Qaababka ay yeelanayaan foomamka mid kasta oo ka mid ah rukhsadda Sahaminta, rukhsadda ka hawlgalka dhulka dushiisa iyo Heshiiska Wax-Soosaar Wadaagga.

d. Ruqsooyinka ay bixisay HBS.

21. Dawrka Wasaaraddu ku leedahay HBS.

Wasaaraddu waxay u jaangoynaysaa HBS siyaasadda guud ee hagaysa, wixii la xariira qabashada hawlaha si waafaqsan sharcigan iyo xeerarka. Siyaasadda hagitaanka ee Wasaaraddu jaangooyso waxaa loo faafinayaa si la mid ah qaabka loo faafiyo shuruucda iyo arimaha siyaasadda.

Markay HBS fulinayso hawlaha si waafaqsan sharcigan iyo xeerarka, hay'addu waxay tixgalinaysaa talooyinka iyo tilmaamaha ka soo fula Wasaaradda. Wasaaraddu waa in aysan faragalin ku yeelan shaqo maalmeedka caadiga ah ee ku saabsan gudashada hawlaha HBS.

22. Racfaan.

Marka laga reebo sida ku cad faqradan, go'aan, amar ama tilmaan kastoo ay gaartay HBS waalaga-ma-noqdaan oo dhammays ah. Racfaan waxaa laga qaadan karaa arrin kasta oo ku saabsan go'aan, amar ama tilmaan uu horay u gaaray xafiis goboleedka HBS. Racfaanka waxaa loo qaadan karaa maxkamadda sare, marka uu ku saabsan yahay go'aan, amar ama tilmaan

ay bixisay HBS kuna saabsan dhinacyada sharciga, xeerarka ama baaxadda masuuliyadeed ama gaboodfal uu ku kacay xubin ka mid ah guddiga maamulka oo ka qaybqaatay go'aan gaarista, amar bixinta ama tilmaanta iyo u hoggaansananta qawaaniinta habraaca hagar la'aaneed ee ku cad faqradda 19.23.

Racfaan laga ma qaadan karo go'aan kale oo ay HBS gaartay, meel kasta oo uu salka ku hayo. Codsiga Rafcaanka waa in la soo gudbiyaa 60 maalmood gudahood ka dib marka u soo baxo go'aanka, amarka ama tilmaanta laga qaadanayo Racfaanka.

23. Habraac cadaalad ah. Marka ay fulinayso hawlaheeda sida ku cad sharcigan ama xeerarka, HBS waxay:

- b. Ku wargalinaysaa ashkhaasta danaynaya arji kasta oo la qabto ama dhagaysi kasta oo ay samaysay, iyadoo la raacayo qaabka uu jideeyey sharcigaan ama ay tilmaameen xeerarkiisa.
- t. Diyaarisaa dhagaysiyo la xariira bixinta, ka qaadidda ama ka joojinta rukhsadaha ku yimaada xaaladaha lagu sheegay sharcigan ama xeerarka.
- j. Bixin kartaa qoraallo cadaynaya sababaha keenay go'aamadeeda, amaradeeda ama tilmaamaheeda, kuwaasoo loo arkaayey in ay habboonaayeen waqtiga la soo saaray go'aanka, amarka ama tilmaanta.
- x. Ku salaynaysaa go'aanadeeda ku saabsan talaabooyinka ay qaaday, ammarada ama tilmaamaha ay bixisay dhagaysi ka dib, caddaymo, dood iyo xog la soo hordhigay dhagaysiga.

24. Canshuuro, Khidmado iyo Ganaaxyo. Wasaaraddu, iyadoo tixgalinaysa talooyinka HBS, ugana dan leh in ay soo ceshato dhammaan ama qaar ka mid ah kharashyada la galay, hadba sida ay go'aamiso hay'addu, iyadoo cuskanaysa masuuliyadda saran, marka loo eego sharcigaan iyo xeerarkiisa, waxay ku soo rogaysaa shirkad kasta oo rukhsad haysata, si waafaqsan sharcigaan iyo xeerarkiisa, canshuuro, khidmado iyo ganaaxyo munaasib ah, iyadoo soo gudbinaysa habka loo xisaabay dakhliyadaas ka imaanaya ashkhaasta iyo shirkadaha iyo qaabka ay ku bixinayaan lacagta. HBS, waxaa kaloo ay qeexaysaa heerka ganaaxyada dheeriga ah iyo qaab xisaabeedka loogu go'aaminayo ashkhaasta iyo shirkadaha inta ganaaxyada dheeriga ah ee

kaga aaddan canshuuraha, khidmadaha iyo ganaaxyada aysan bixin markii laga rabay.

Qodobka 20aad: Dhismaha Shirkadda Batroolka Qaranka Soomaaliyeed (SHBQS)

1. Shirkadda Batroolka Qaranka Soomaaliyeed waxay leedahay shakhsiyad qaanuuni oo leh qaab shirkadeed.

b. Xarunta Shirkadda Batroolka Qaranka Soomaaliyeed waxay noqonaysaa magaala madaxda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.

t. Shirkadda Batroolka Qaranka Soomaaliyeed waxay leedahay, marka laga eego xagga awoodaha, dhammaan xuquuqaha, awoodaha, mudnaanta iyo karti-sharciyeedka uu shakhsiga caadiga leeyahay.

j. Sharcigaan waxaa lagu dhaqayaa Shirkadda Batroolka Qaranka Soomaaliyeed si la siman sida lagu dhaqayo shakhsi kasta oo rukhsad haysta, lana waafajinayo hadba duruufaha soo kordha ama xaaladaha isbedbeddala.

2. Ujeeddada Shirkadda Batroolka Qaranka Soomaaliyeed waa mid ganacsi oo ay kontroosho Dawladda, si ay u qabato hawlaha batroolka. Shirkaddu waxay isticmaali kartaa xaqa ka qeybgalka ee ku cad Qodobka 35.1. Shirkaddu waxay heli kartaa rukhsad toos ah, ama mid la mid ah tan shirkadaha kale si waafaqsan habraaca tartanka ay soo bandhigtay HBS.

3. Golaha Maamulka shirkadda.

Shirkaddu waxay yeelanaysaa gole maamul oo ka kooban Maareeye guud iyo laba xubnood oo ka socda Dawladda Federaalka iyo min hal xubin oo ka socda Dawladaha Xubnaha ka ah.

b. Shir gudoonka waxaa magacaabaya dawladda wuxuuna xilka haynayaa, markuu si fiican waajibaadkiisa u gudanayo, waqti kastoo dawladda la habboon.

- t. Maareeyaha guud waxaa magacaabaya xukuumadda waxuuna xilka haynayaa, markuu si fiicanwaajibaadkiisa u gudanayo, waqti kasta oo xukuumadda la habboon. Waxaana xilka looga qaadi karaa sabab jirta. maareeyaha guud mar kale waa la soo magacaabi karaa marka xilligiisu/xilligeeda dhamaado.
 - j. Agaasimayaasha kale waxaa soo magacaabaya xukuumadda ka dib soo jeedinta wasaaradda waxyna xilka haynayaan muddo aan ka badnayn saddex sano si loo xaqiijiyo, intii la karo, in sanadkiiba uusan xilka ka dhamaan wax ka badan kala bar oo bar agasimayaasha. Agaasime kastoo kale dib ayaa loo soo magacaabi karaa marka xilligiisu/xilligeedu dhamaado.
 - x. Iyadoo la tixgalinayo Qodobka 20.3.kh, ma jiro qof xaq u leh in loo magacaabo ama u hayo xilka shir-gudoonka, jagada maareeye guud, ama agaasime haddii aan qofkaasi ahayn Soomaali.
- Kh. Maareeyaha Guud waa sarkaal madaxeedka fulinta hawlaha shirkadda, wuxuuna awood u leeyahay, isagoo matalaya golaha maamulka, haggidda iyo maamulka hawlaha iyo arimaha la xariira shirkadda, isagoo awood shaqo u leh arimaha aan ku jirin sharcigan ama xeer-hoosaadyada kale ama go'aanada gaar-ahaaneed ee uu sameeyo golaha maamulka shirkadda ama guddigeeda fulineed.

4.Kaalinta Golaha Maamulka SHBQS.

Goluhu wuxuu hagayaa, maamulayaana hawlaha iyo arimaha la xariira SHBQS isagoo go'aanno kusoo saari kara xeer-hoosaadyo lagu nidaaminayo hawlaha iyo arimaha la xiriira SHBQS:

- b.** Goluhu wuxuu, go'aanno ku soo saarayaa xeer-hoosaadyo lagu nidaaminayo hawlaha iyo arimaha la xariira SHBQS.
- t. Goluhu wuxuu dhisayaa guddi fulineed, ama guddi kale oo kasta ama koox la talineed oo goluhu u arko in loo baahan yahay, wuxuuna cayimayaa inta ay ka kooban yihiin xubnahoodu, xilalkooda iyo mudada ay xilka haynayaan.
- j. Goluhu wuxuu awood siin karaa, caddayn karaana xilalkooda iyo awooddooda guddiga fulinta si ay u qabtaan arimo kasta oo aan ku

- jirin sharcigan ama xeer-hoosaadka ama go'aan, gaar ah, oo loogu tala galay in goluhu qaato.
- x. Shir-gudoonku wuxuu ku dhaqmayaa awoodaha lagu qeexay xeer-hoosaadka shirkadda;

Kh. Maareeyaha guud waa sarkaal madaxeedka fulinta hawsha SHBQS, wuxuuna hayaa, isagoo matalaya golaha, haggidda iyo maamulka hawlaha iyo arimaha la xariira SHBQS, isagoo awood shaqo u leh arimaha aan ku jirin sharcigan ama xeer-hoosaadka kale ama go'aanada gaar-ahaaneed oo loogu tala galay in uu sameeyo golaha ama guddigeeda fulineed.

Dawladdu waxay siin kartaa maareeyaha guud magac kasta oo ay isleedahay waa ku habboonyahay, ilaa iyo inta uu yahay sarkaal madaxeedka fulinta hawsha shirkadda.

d. Haddii Maareeyaha Guud uu maqan yahay, ama uusan xilkiisa gudan karin, ama haddii xilka xafiisku bannaanaado, goluhu wuxuu magacaabayaa sarkaal ka tirsan shirkadda in uu si ku-meel-gaar ah u qabto xilka Maareeyaha Guud muddo aan ka badnayn sagaashan (90) casho iyadoo aan la haynin ogolaanshaha xukuumadda.

5. Saraakiisha iyo Shaqaalaha Shirkadda.

Shirkaddu waxay qoran kartaa saraakiil iyo shaqaale, waxayna shaqo galin kartaa wakiilo, la-taliyayaal iyo talo-bixiyayaal ay u aragto in ay yihiin laga maarmaan si loo fuliyo ujeeddada sharcigan iyo habsami u socodka hawlaha, SHBQS waxay kol walba caddaynaysaa shuruudaha iyo xaaladaha shaqaalayntooda ama qaadashadooda la xariirta.

6. Gunnooyinka Golaha Maamulka Shirkadda.

Shir-gudoonka iyo agaasime kasta, marka laga reebo maareeyaha guud iyo agaasime kaloo kasta oo ka mid ah shaqaalaha dawladda, waxay xaq u leeyihiin in shirkaddu siiso gunno ay xaddiday wasaaraddu inta ay ku hawlan yihiin shirarka golaha ama gudiyada golaha oo ay gudanayaanna waajibaadka sharcigu farayo.

7. Kharashka Agaasimayaasha SHBQS.

Agasimayaashu waxay xaq u leeyihiin in SHBQS siiso sahay safar iyo kharash nololeedka ku baxaya marka ay gudanayaan waajibaadka shaqo uu sharcigu farayo inta ay uga maqanyihiin degaankooda shaqo rasmi ah.

8. Gunnooyinka Saraakiisha iyo Shaqaalaha SHBQS.

Saraakiisha, shaqaalaha, wakiilada, la-taliyayaasha, iyo talo-bixiyayaasha waxay xaq u leeyihiin in SHBQS siiso gunnooyin, kharashyo, iyo manfacooyin ay SHBQS u xaddido.

9. Haddii shakhsi rukhsadle ahi go'aansado in uu iska wareejiyo kulli ama qayb ka mid ah saamiga uu ku leeyahay rukhsadda, SHBQS waxay xaq uleedahay in ay kula wareegto qiimaha suuqqa.

10. Shirkadaha Batroolka Dawlad Goboleedyada:

Waa shirkado ganacsi oo ka shaqeeya danaha dawlad goboleedyada ee ganacsi ee arrimaha shidaalka, waxayna dawlad goboleedyada u matalaan saamiga ay ku leeyihiin SHBQS, shaqadeeduna noqonayso dhisidda iyo maamulidda kaabayaasha shidaalka ee heer dawlad goboleed iyo suuq gaynta cadadka shidaalka ee wadanka gudahiisa lagu isticmaalayo, iyadoon wax loo dhimayn mabaadi'da suuqa xorta ah.

Qodobka 21aad: Xadidaada Xuquuqda Sarakiisha Dawladda

1. Xadididda iska Horimaadka Danaha Gaarka ah.

Saraakiisha dawladdu ma heli karaan, iskumana dayi karaan in ay helaan ama haystaan:

b. Rukhsad ama ku hammin dan gaara, ha ahaato mid toos ah ama dadban, oo la xariirta rukhsad.

t. Saami uu ku yeesho shirkad haysata rukhsad, ama mid iyada ku laran.

2. Waxa ka dhalan kara Xadgudubka.

Qaab kasta oo wax lagu siiyo ama loogu andacoonayo in loogu ogolaado sarkaal dawladeed, wax dan gaar ah u muuqda, si toosan ama dadban, oo la

xariirta rukhsad, loona arki karo siismo aan sharci ahayn, waa wax kama jiraan;

3. Ehelada.

Helitaanka ama haysashada, rukhsad, ama yeelashada dan ama saami, oo la xariirta caruurta aan qaan gaarin ama xaasaska saraakiisha dawladdu, waxaa loo arkayaa mid uu helay ama haysto sarkaal dawladeed,

4. Aan ka ahayn.

Saraakiisha dawladda, oo ah Agaasimayaasha, shaqaalaha ama talo-bixiyeenada Shirkadda oo dan ku leh rukhsad ay haysato shirkaddu laguma dabiqi karo faqrada kor ku xusan ee Qodobka 21aad.

Qodobka 22aad: Naqshadeyn

Iyadoo la raacayo ujeedada sharcigaan, Dhulka Soomaaliyeed, ama qaybo ka mid ah, waxaa loo qaybinayaa xirmo-xirmo si waafaqsan habka iyo shuruuca caalamiga ah ee xadidaadda xirmooyinka.

CUTUBKA 3AAD – RUKHSADAHA HAWLGALLADA BATROOLKA

Qodobka 23aad: Rukhsada Sahanka Indha-Indheynta

1. Awoodda Bixinta.

Hay'adda Batroolka Soomaaliyeed (HBS) waxay siin karta Rukhsad Sahamineed, oo la xariirta goob cayiman, shakhsi qaanuuni ah ama koox shirkado ah.

2. Xuquuqaha Rukhsadda Sahaminta

- b. Rukhsad Sahamineed waxay oggolaanaysaa in lagu sameeyo baaritaan ah geological, geophysical, geochemical iyo geotechnical oo ku saabsan rukhsadda aagga la baxshay.
- t. Rukhsadda Sahamintu waxay faraysaa shakhsiga rukhsada haysta in uu soo sheego horumarka iyo natijada baaritaanka, uuna xajiyo sirta arintaas la xariirta.

- j. Ma jirto in rukhsad sahamineed marnaba u oggolaanayso shakhsiga haysta inuu ceel qodo, ama uu ugu xagliyo, kuna yeesho xuquuq uu uga mid noqon karo Heshiis Wax-soosaar Wadaag ah.

3. Rukhsadaha Isdul-fuula. Inta aan lagu bixin Rukhsad Sahamineed goob horay rukhsad loogu haystay, HBS waxay qoraal ogaysiin ah siinaysaa shakhsigii horay u haystay rukhsadda.

4. Tanaasulid iyo Joojin

- b. Shakhsiga haysta Rukhsadda Sahaminta wuxuu iska celin karaa rukhsadda, markuu doono, isagoo qoraal wargalin ah siinaya HBS, waxaana shardi ah in Rukhsad haystuhu oofiyey dhammaan waajibaadkii saarnaa.
- t. Haddii Rukhsad Haystuhu uusan buuxin shuruudihii ku xirnaa Rukhsadda Sahaminta, HBS way ka joojin kartaa rukhsadda sahaminta shakhsiga rukhsadda haysta, kadib markay siiso waqti cayiman oo u ku saxo shardiga uu jebiyey.

Qodobka 24aad: Heshiyada Wax Soo Saar Wadaagga

1. Awoodda Bixinta.

Hay'adda Batroolka Soomaaliyeed (HBS) waxay la gali kartaa wada xaajood Heshiis Wax-Soosaar Wadaag oo ku saabsan goob cayiman, shakhsi ama koox ashkhaas ah, ka dib markay cadaato in shakhsigaas ama kooxdaasi ay galeen heshiis wadashaqayn iyadoo ay oggolaatay HBS, sida ku cad Qodobka 31.1. Heshiis kasta oo wax-Soosaar Wadaag ah waxaa saxiixaya Wasiirka, kaddib soo jeedinta HBS.

2. Qaabka Loo Noqdo Qandaraasle.

Si uu ugu qalmo in uu galo Heshiis Wax-Soosaar Wadaag, shakhsigu waa:

- b.** In uu haystaa, ama uu heli karaa, awood dhaqaale, aqoon iyo karti xirfadeed, si uu u fuliyo hawlgallada batroolka ee aagga qandaraaska lagu bixiyey.
- t.** In uusan lahayn taariikh xun ee muujinaysa ku dhaqmid la'aan mabaadii'da wanaagsan ee qoysnimada ka dhaxaysa shirkadaha batroolka.
- j.** In ay tahay shirkad leh mas'uuliyad xaddidan ama shakhsiyad sidaas oo kale u leh mas'uuliyad kooban.

x. In uu ku jiraa caymis caalami ah oo u qalma hawlgallada batroolka ee rukhsadiisa ku cayiman.

3. Kali-Lahaansho

- b. Iyadoo aan waxba loo dhimayn Qodobka 25, ama xaqa HBS u leedahay in ay bixiso Rukhsad Sahamineed, Heshiiska Wax-Soosaar Wadaaggu wuxuu siinayaa qandaraaslaha xaq kali-lahaansho suu u qabto hawlgallada batroolka ee aagga qandaraaska lagu siiyey.
- t. Heshiiska Wax-Soosaar Wadaagu waxuu ku kali ahaan karaa saliidda ceyriin, gaaska dabiiciga ah ama qaybaha kale ee batroolku ka samaysanyahay.
- j. Qandraaska bilawga ah ee goobta qandaraaska lagu bixiyey kuna salaysan Heshiis Wax- Soosaar Wadaag kama badnaan karo 5,000 km².

4. Ogeysiin Helitaan Batrool

- b. Qandraaslahu wuxuu HBS ku siinayaa qoraal ogaysiin ah afar iyo labaatan (24) saac gudahood markastoo batrool laga helo goobta uu rukhsadda u haystay.
- t. Qandraslahu waa in uu gudbiyaa warbixinnada la xiriira helitaanka batroolka oo HBS codsatay.

5. Barnaamij Shaqo, Qorsho iyo Misaaniyadeed.

Heshiiska Wax-Soosaar Wadaaggu wuxuu ku waajibaad yeelayaa qandraaslaha inuu fuliyo, hawlgallada batroolka si waafaqsan, kana baxsanayn barnaamijka shaqo, qorshaha iyo miisaaniyadda ay oggolaatay HBS.

6. Qodobada looga baahanyahay Heshiiska Wax-soosaar Wadaagga:

Heshiiska Wax-Soosaar Wadaaga waxaa ku jira shuruudo qeexaya arrimaha soo socda:

- b. Waajib shaqo midka ugu yar oo la qaban karo inta lagu jiro mudada baaritaanka ee ku cad Heshiiska Wax-Soosaar Wadaagga.
- t. Ka tanaasulid qaybo ka mid ah goobta qandraaska lagu haysto inta marxaladda baaritaanka lagu jiro.
- j. Qaab xisaabeedka royaltiga iyo qaybsiga batroolka ka dhaxeeya qandraaslaha iyo Dawladda Federaalka Soomaaliya;

- x. Hadday ku haboon tahay, leedahayna, sifo maaliyadeed oo ka duwan royaltiga iyo qaybsiga batroolka, oo ay ku jiraan xurmo (bonus) la xariira saxiixa iyo wax soo saarka.
- kh. Sharciyo bii'adeed oo qeexaya sida loo ilaalinayo loona kaydinaayo bii'ada.
- d. Hadday ku haboon tahay, waajibaad dhigaya shidaal siinta suuqa gudaha Soomaaliya, gaar ahaan, marka ay jiraan xaalado degdeg ah.
- r. Tababarada iyo shaqo siinta muwaadiniinta Soomaaliyeed.
- s. Door-bididda isticmaalka qalabka iyo adeegyada laga heli karo Soomaaliya gudaheeda.
- sh. Hadday ku haboon tahay, sugidda iyo hubinta xasiloonaada maaliyadeed iyo heshiisyadaba.
- dh. Dhaxdhaxaadin Caalami ah.

7. Canshuuraha hoos taga Heshiiska Wax-soosaar Wadaagga:

Canshuuraha hoos yimaado Heshiiska Wax-soosaar Wadaagga waxaa lagu qeexayaa sharci gaar ah iyadoo la waafajinayo hanaanka maaliyadeed ee dalka.

8. Tanaasul iyo Joojin

- b. Haystaha Heshiiska Wax-Sooaar Wadaaggu waa iska celin karaa heshiiska, waqtiga uu doono, isagoo qoraal wargalin ah siinaya HBS, iyadoo shardi looga dhigayo in Rukhsad Haystuhu fuliyey dhammaan waajibaadkii saarnaa.
 - t. Haddii Rukhsad Haystuhu uusan u hoggaansamin shuruudaha ku xiran Heshiiska Wax-Soosaar Wadaaga, HBS waxay awood u leedahay in ay qoraal wargalin ah kaga joojiso heshiiska, qandaraaslaha uu khuseeyo, ka dib markay Rukhsad Haystaha siiso waqti macquul ah oo uu ku saxo xaaladda.
9. Shakhsiga rukhsadda la siiyay waa in uu xafiis ku lahaadaa Soomaaliya si uu ugu fuliyo hawlaha batroolka, wuxuuna yeelanayaa wakiil u xilsaaran xafiiska oo leh awood buuxda oo uu ku hawlgeli karo, kuna

geli karo asagoo wakiil ka ah shakhsiga rukhsadda la siiyay ballanqaadyo fulintoodu ay waajib tahay. Shakhsiga rukhsadda la siiyay waa in uu ka furtaa xisaab socota bangi ku yaal Soomaaliya.

Qodobka 25aad: Rukhsadaha ka Hawlgalka Dhulka Dushiisa

1.Awoodda Bixinta

- b.** HBS waxay siin kartaa shakhsi ama koox ashkhaas ah rukhsad ku dhaqan dhuleed, oo la xariirta aag cayiman.
- t.** HBS ma bixin karto rukhsad ku dhaqan dhuleed oo aag ku saabsan, kaasoo ku haysta Heshiis Wax-Soosaar Wadaag ama Rukhsad Sahamineed, ilaa iyo inta la tixgalinayo dhammaan codsiyada ka yimid rukhsad haystayaasha si muujinaysa in aysan jirin faragelin xadgudub ku ah xuquuqda uu leeyahay shakhsi kale oo rukhsad haysta.

2.Xuquuqaha la Bixiyay

- b.** Inta ay jirto, rukhsad ku dhaqan dhuleed oo u oggolaanaysa rukhsad haystaha inuu sameeyo mid ama ka badan arrimaha soo socda:
 - i.** In uu dhiso, rakibo kuna shaqeeyo dhismooyin, kaabayaal iyo qalab kale.
 - ii.** Hawlo kale qabto, sida ku cad rukhsadda goobta loo oggolaaday.
- t.** Ma jirto rukhsad ku dhaqan dhuleed oo oggolaanaysa in rukhsad haystuhu ceel qodi karo.

3. Tanaasul iyo Joojin

- b.** Rukhsadda ku Dhaqanka dhulku:
 - i.** Waa ka tanaasuli karaa rukhsad haystuhu, isagoo qoraal ku wargelinaya HBS, taasoo lagu xirayo in rukhsad haystuhu fuliyo dhammaan waajibaadkii saarnaa.
 - ii.** Way joojin kartaa HBS, waqtikastaba, iyadoo qoraal wargalin ah siinaysa rukhsad haystaha, haddii uu san buuxin shuruuduhii ku

xirnaa Rukhsadda, ka dib markay rukhsad haystaha siiso waqti macquul ah oo uu ku saxo xaaladda.

- t. HBS waxay u gudbinaysaa qoraal looga soo celinayo ama lagu dhamaynayo rukhsadda uu haysto shakhsigu, kaas oo aaggiisii ka socdaan hawlo la oggolaaday in lagu fuliyo rukhsadda u oggolaanshaha dhulka korkiisa ee markaas laga hadlayo.

4. Isku Xirka Hawgalinta.

HBS waxay tilmaan siinaysaa haystayaasha rukhsadda dhul ku dhaqan ka iyo ashkhaasta kale ee rukhsad haysta ee ku saabsan isku duba-ridka hawlgallada batroolka oo ay ka wada simanyihiin.

Qodobka 26aad: Bandhig Codsii

1. Dalabyada Ogolaanshaha

b. HBS waxay ku soo bandhigaysaa ogaysiis caam ah in loo soo qoro arajii codsi rukhsado, taasoo loo arko in uu yahay habka ugu wanaagsan oo rukhsadahaas lagu bixin karo.

t. Iyadoo aan la raacin Qodobka 26.1.b, HBS waxay door bidi kartaa in ay rukhsado ku bixiso wada hadal toos ah, iyadoo aan soo bandhigin oggaysiisyo caam ah, hadday ku jirto dan guud oo sidaas farli yeelaysa, kuna fadhida tilmaanta Wasaaradda ama Dawladda.

j. Haddii ay HBS bixiso rukhsad, iyadoo aan soo bandhigin in loo soo gudbiyo dalabyo, waa in ay u gudbisaa Wasaaradda iyo Xukuumadda sababta ay sidaas u samaysay.

x. Dalabyada ama arajida waa in lagu soo gudbiyaa luqadda rasmiga ah ama luuqadda labaad ee dalka ama, hadday dhacdo in ay ku qoran tahay luqad kale, waa in ay la socotaa tarjumaad rasmi ah oo ku qoran luqadda rasmiga ah ama luuqadda labaad ee dalka, waana in lagu soo ridaa laguna soo gudbiyaa baqshad xiran.

2. Qodobada soo Bandhigga Dalabyada

- b. Codsiga dalabyada la soo bandhigo waa in ay ku cadahay aagga laga hadlayo, shaqooyinka la damacsanyahay, qaabka arjiyada loo xulayo, ujuurada lala dhiibi doono arjiga, waqtiga, iyo habka araajida loo samaynayo lana tixgalinayo in laga dhigo tartan furan.
- t. Haddaan codsiga dalabyada si kale u sheegin, HBS waxay dooran kartaa in aysan siin rukhsad cid kastoo soo doonata.

3. Qodobada Arjiga ku Qoran.

- b. Arjiga rukhsada waa in ay ku jirtaa soo jeedimmo ku saabsan:
 - i. Xaqiijinta caafimaadka, nabadgelyada iyo daryeelka dadka ka shaqeeya ama kuwa ay wax ka soo gaaraan hawlgallada batroolka.
 - ii. Dhawrida bii'ada, lagana hortago, lana yareeyo ama dib looga nadiifiyo wasakhaynta iyo dhibaatooyinka kale ee bii'ada uga imaanaya hawlgallada batroolka.
 - iii. Tababaridda loo fidinayo shaqaalaha, iyadoo mudnaan gaar ah la siinayo kuwa ka shaqeeya hawlgallada batroolka, iyo guud ahaan muwaadiniinta Soomaaliyeed.
 - iv. Isku taxallujinta manaafacaadsiga loo fidinayo bulshada ku dhaqan aagga rukhsadda lagu bixiyay iyo yaraynta, iyo ka hortagga saamayn kasta oo dhimaal leh oo ay hawlgallada batroolku ku keeni karaan aagga rukhsadda.
 - i. Badeecooyinka iyo adeegyada loo baahanyahay, waa in laga gataa ashkhaasta degan gudaha Soomaaliya;
- t. Rukhsadda la siiyey dalab keensadaha waxay ku waajibyelayso in uu u hoggaan samo soo jeedimada ku yaaloo dhan sida ku cad Qodobka 26.3.b.

4. Tixgalinta Arjiyada.

HBS rukhsad dhul ku saabsan ma bixinayso, tan iyo inta ay tixgalin ka siinayso dhammaan araajida la soo hordhigay oo jawaabta u baahan, xurmaynaysana codsiyada dalabyada loo soo wada gudbiyey.

Qodobka 27aad: Guud ahaan Hawlgallada Batroolka

1. la-Isticmaalka dhinac Saddexaad

Heshiis kasta oo Wax-Soosaar Wadaag ah iyo Rukhsad ku Dhaqan dhul, waxaa shardi ah inuu ogolaado la-isticmaalka dhinac saddexaad marka loo baahdo iyadoo sababo macquul ah loo cuskanayo.

2. Wadar iyo Keli Keli.

- b. hadii ay jiraan, hal shakhsi wax ka badan oo wada haysta hal rukhsad oo cayiman, waajibaadyada iyo qaamaha dul fuulaya shakhsiga oggolaansho rukhsadeed haysta waxay la mid yihiin kuwo saaran dhammaantood, wadar ahaan iyo keli keliba.
- t. Marka laga hadlayo Heshiiska wax-Soosaar wadagga, SHBQS iyo qandaraasle kasta oo ay dawladdu leedahay, waxaa HBS ka dhaafi kartaa shuruudaha lagu soo bandhigay Qodobka 27.2.b.

3. Waxa ka Imaanaya ku Xadgudubka Sharciyada.

Rukhsad la baxshay, waa waxba kama jiraan hor iyo horaanba, haddii lagu helay ku xadgudub sharciyada Soomaaliya, oo ay ku jiraan kuwa la xariira musuq maasuqa.

Qodobka 28aad: Ilaalinta Beyada

1. Waajibaadka wax ka Qabashada Bii'ada. Shakhsiyaadka rukhsadda haysta ee wada hawlgallada batroolka waxaa laga rabaa:

- b. In ayka hortagaan wax u dhimiddabii'ada.
- t. In ay iska ilaaliyaan in khasaare loo gaysto batroolka.
- j. In ay ka hortagaan wixii dhib ah iyo khasaare oo loo gaysan karo xirmooyinka dhulka hoostiisa oo batroolku fadhiyo.
- x. In ay ka hor tagaan wasakhaynta bii'ada iyo macno daro u isticmalka qaab dhismeedyada dhulka, ilaha iyo ceelasha biyaha nadiifta ah ku jiraan, dalagyada, xoolaha iyo nafley badeedka.
- kh. In ay ka hor tagaan inuu batroolku ku fakan deegaanka, isagoo maraya marimo ama fogeeyayaal aan la koontaroolin.

- d. In ay la yimaadaan barnaamijyada nadiifinta deg degga ah iyo hababka loo raacayo.
- r. In ay sameeyaan, waqtiyada ay ku haboon tahay, daraasad deegaan oo saldhig ah inta aan la bilaabin hawlgallada batroolka, iyo qiimaynta raadka ay deegaanka ku reebayso hawl kasta oo wayn oo batroolka la xariirta.
- s. In ay isticmaalaan, habka wanaagsan ee hawlgalka ceelasha batroolka, marka dib loo soo noolaynayo bii'ada dhammaadka hawlgallada la xariira batroolka.
- sh.** Inay abuuraan sanduuqa khasaaraha wasakhda si loogu nadiifiyo oo dib loogu soo nooleeyo goobta wasakhdu khasaaraha u geysatay.

2. Xeerarka Nidaamiya Bii'ada. Wasiirka waa inuu soo saaraa xeerar si cad oo buuxda u qeexaya waajibaadyada saaran shakhsiga rukhsadda haysta sida ku soo aroortay Qodobka 28.1.

3. Dacwada magdhawga ee la xiriirta khasaaraha wasakheynta waa in la horgeeyo maxkamadda awoodda u leh

Qodobka 29aad: Soo Celin iyo Magdhaw

1. Shuruudaha Lagu Helo Rukhsadda.

Shakhsina marnaba kama samayn karo hawlgal batrool dhulka Jamhuuriyadda Soomaaliya gudihiisa, marka laga reebo rukhsad daba joogta rukhsad kale oo waafaqsan sharcigan ama xeerarkiisa.

2. Dib u Celin.

Iyadoo aan loo eegayn wax masuuliyad dambiyadeed oo uu leeyahay shakhsiga qabta hawlo batrool oo ka duwan habka rukhsadu ogoshahay waxaa laga doonaya:

- b. In uu dib ugu soo celiyo Jamhuuriyadda Soomaaliya lacag u dhiganta qiimaha suuqa uu ka joogo batroolka la hormariyey, ama

la soo saaray ama la dhoofiyay, iyadoo ay la socoto khidmadaha lacag bixintii u dambaysay oo heerkeeduna aan ka badnayn midka ay jidaysay Wasaaraddu.

- t. In ay qiyaasto, qiimaha dhammaan dhismayaasha iyo qalabka loo isticmaalay in lagu fuliyo hawlgallada batroolka, ama ay furfurto oo meesha ka qaado dhismayaashaas iyo qalabkaas, ama ay dhabarka u ridato bixinta kharasha ku baxaya furfuridooda iyo qaadidooda;
- j. In ay nadiifiso, wasakhda ka timid hawlaha batroolka ama ay u celiso Soomaaliya kharashka nadiifinta ku baxaya.

3. Baaxadda Tirada.

Qaamaha ku cad Qodobka 29.1 waxay u dabaqneysaa si iskuduub ah; haddii kale, waxay noqonaysaa mid ay go'aamiso HBS hadba sida ay dan mooddo, iyadoo loola jeedo in Soomaaliya aysan hoos uga dhicin meeshii ay mudnaan lahayd, haddii hawlgallada batroolka ee la guda galay loo fulin lahaa sidii la rabay, iyadoo la tixraacayo rukhsadda la bixiyey.

4. Qaan Wadareed iyo Mid Keli Keli ah.

Qaamaha ku cad Qodobka 29.1 oo ay wada galeen ashkhaasta hawlgallada batroolka ku wada jira ama horay ugu wada jirey, waa qaamo loo haysto ashkhaasta ay khusayso wadar ahaan iyo keli keliba.

Qodobka 30aad: Xaddidaadda Adeegsiga Xuquuqda

1. Magdhow Munaasib u ah Mulkiilaha Dhulka

- b. Shakhsiga rukhsadda haysta kuma isticmaali karo, marnaba, xuquuqda la siiyey ee ku cad rukhsadda ama sharcigan hadday taabanayso:
 - i. Hantida guud ee ma guuraanka ah, haddii aan ogolaansho looga helin HBS.
 - ii. Hantida gaar ahaaneed ee ma guuraanka ah ee dalka, haddii aan ogolaansho looga helin HBS.

- iii. Hantida gaar ahaaneed ee ma guuraanka ah, iyadoo aan la siin mulkiilaha magdhaw munaasib iyo macquulba ah, oo ay xaddiday HBS.
- t. Mulkiilaha hantida ma guurtada ah ee ku taal goob rukhsad lagu baxshay wuu haysanayaa xuquuqdiisa isticmaalka dhulka, haddii isticmaalka si uusan faragalin ku samaynaynin socodsiinta hawlgallada batroolka.
- j. Rukhsadi waa xaddidi kartaa ama si la mid ah waa u kontrooli kartaa shakhsiga rukhsadda haysta ee isticmaalaya kaabayaasha dawladda, iyo khayraadka kale ee dabiiciga ah oo ay ka mid yihiin geedaha, carrada, jayga, dhagaxa, biyaha, iwm.
- x. Rukhsadi ma aha mid ridaysa waajibaadka looga raadsanayo masuuliyinta xilku saaranyahay ogolaansho qoraal ah, marka laga reebo arimaha sida gaarka ah rukhsadda loogu caddeeyey.

2. Inaan Faragalin Lagu Samayn Hawlaha Sharciga ah ee Badda ka Socda.

Shakhsi rukhsad haystaa uma isticmaali karo xuquuqda ku cad rukhsadda, ama sharcigan iyo xeerarkiisa, si faragalin ku ah kaluumaysiga, badmareenimada ama hawl kasta oo badda laga hayo ee sharci ah, iyadoo aan oggolaansho qoraal ah laga helin masuuliyiinta awoodda u leh.

3. Magdhawga Carqaladaynta ku Saabsan.

- b. Shakhsiga rukhsadda haystaa, wuxuu masuul ka yahay bixinta magdhaw caadil ah oo macquul ah oo ay qeexday HBS, haddii inta ay socoto hawsha batroolku uu:
 - i. Carqaladeeyo, xuquuqda shakhsi iska leeyahay oo ku saabsan hanta maguurta ah, ama uu wax yeellayn gaysto;
 - ii. Ku sameeyo, si muuqata, faragalin kaluumaysiga, badmareenimada ama hawl kasta ee badda laga hayo oo sharci ah.
- t. Haddii qiimaha xuquuqdu ay kordhiyaan hawlgallada batroolka, magdhawga xuquuqdaas laga bixinayaa, waa in uusan ka badnaan qiimaha markasta la bixin lahaa haddiiba laga soo qaado in uusan qiimuhu kordhin.

4. Magdhow Munaasib iyo Macquulba ah.

Waxa la oran karo magdhow munaasib iyo macquulba ah, sida uu sheegayo Qodobka 30aad, waxaa goynaya HBS, ka dib markay tixgaliso cabashooyinka dhinacyada danaynaya arrintaan.

5. Magdhowga Carqaladeynta

Haddii shakhsiga rukhsadda haysta uu bixin waayo magdhawga laga dalbay ayadoo la raacayo faqradda (2aad), ama uu milkiilahu ama haystahu uu ku qanci waayo qaddarka magdhawga loo soo jeediyay, milkiilaha ama haystaha wuxuu dacwo ka oogi karaa maxkamadda degaanka ee awoodda u leh go'aan ka gaarista iyo hanashada magdhawga (haddiiba uu jiro) ay u badantahay in la bixiyo ayadoo la raacayo faqraddan, soddon (30) cisho gudahood ee ka billaabnaysa taariikhda la sameeyay dalabka magdhawga ama la soo jeediyay magdhawga.

Qodobka 31aad: Ansixinada Hayada Batroolka Soomaliyeed

1. Ansixinta Heshiisyada.

Heshiis wada shaqayneed, is afgrashooyinka dhoofinta iyo heshiis kasta oo la xariira hawlgallada batroolka, iyo sidoo kale isbedello kasta oo ku yimaada heshiisyadaas, waa in ay marka hore soo helaan ogolaanshaha HBS. Hay'adda (HBS) waa in ay ansixisaa heshiisyada noocaas oo kale ah ama isbedellada, iyadoo hubinaysa in ay la socon karaan shuruudaha rukhsadaha, sharciga iyo xeerarkiisa.

2. Ansixinta Isbedellada Kontroolka

- b. Dhammaan isbedellada ku yimaada kontroolka shakhsiga rukhsadda haysta, waa in uu marka hore helaa ansixinta HBS.
- t. Meesha uu ka dhaco isbedel kontrool isagoo aan marka hore haysan ansixinta HBS, hay'addu way joojinaysaa meel marinta rukhsadaas iyada ah.
- j. Iyadoo la fulinayo ujeedooyinka Qodobka 31.2.1, isbedel Kontrol waxaa ka mid ah shakhsi joojiyey inuu lahaado Kontroolka (ha yeesho ama yuusan yeelan kontroolka shakhsi kale) iyo shakhsi lahaaday

kontroolkaa isaga ah (ha yeesho ama hore ha u lahaadee kontroolka shakhsi kale).

3. Ansixin kala wareejin.

Iyadoo aan qoraal ogolaansho laga haysanin HBS (kaasoo aan sabab la'aan la hakin karin ama la daahin karin), ama si cad ugu qeexan shuruudaha rukhsadda, ma jiri karo u xilsaarid, wareejin, gudbin, cusboonayn, iskudar, rahmid, ama macaamil kaloo la mid ah oo la xiriira rukhsadda, oo noqon karta dhaqangal ama lahaan karta raad midna. Xeerarku waa in ay qeexaan habka ay HBS u qiimaynayso ku haboonaanta oggolaanshaheeda.

Qodobka 32aad: Heshiiska Mideynta

1. Midaynta

b. Haddii ama markii hara batrool la helo oo qaarkeed ku yaal gudaha aag qandaraas lagu galay, qaar kalana ku yaal aag qandaraas kale lagu galay:

i. Hay'adda Batroolka Soomaaliyeed (HBS) waxay dalab qoraal ah ku codsan kartaa, in qandraaslayaashu la galo midba midka kale heshiis midayn ah si loo xaqiijiyo waxtarka iyo sare u qaadidda wax soosaarka batroolka ku jira harada.

ii. Haddii aan heshiis la gaarin sideediyotoban (18) bilood gudahood, laga bilaabo, marka la helo qoraalka dalabka ah sidauu dhigayo Qodobka 32.1.b.i, HBS ayaa go'aan ka gaaraysa heshiiska midaynta.

t. Haddii ama markii kayd batrool la helo uu qaarkiis ku yaal gudaha aag qandaraas lagu galay, qaar kalana ku yaalla again heshiis wax-soosaar qaybsi aan ku jirin:

i. Hay'adda Batroolka Soomaaliyeed (H.B.S) waxay codsan kartaa si qoraal ah, in qandraaslahu la galo heshiis midayn ah HBS, si loo xaqiijiyo wax tarka iyo sare u qaadidda wax-soosaarka batroolka ku jira harada.

ii. Haddii aan heshiis la gaarin sided iyo toban (18) bilood gudahooda, laga bilaabo marka la helo qoraalka dalabka ah, sida ku cad Qodobka

32.1.2.1, HBS ayaa go'aan ka gaaraysa heshiiska midaynta, haddii aan si kale loogu caddayn Heshiiska Wax-Soosaar Wadaagga.

2. Heshiis Midayn.

Iyadoo aan la xadidayn arimaha la cadaynayo, heshiiska midaytu waa in uu qeexaa inta batrool ku jirta mid walboo ka mid ah aagagga heshiiska midayntu daboolayo, waana in uu magacaabaa hawl-fuliyaha masuulka ka ah soo saarista batroolka heshiiska midayntu sheegayo.

3. U Baahnaan Ansixin.

Hay'adda Batroolka Soomaaliyeed (HBS) waxay oggolaan kartaa sii wadidda horumarinta ama wax-soosaarka haro qaarkeed ka mid yahay aag qandaraas lagu bixiyay sida ku cad Qodobka 32.2, kaliya marka la ansixiyo ama go'aan laga gaaro heshiiska midaynta.

4. Ansixin Isbedello. Isbedel kasta oo lagu samaynayo heshiiska midaynta waa in uu marka hore haysto ansixinta HBS.

Qodobka 33aad: Xallinta Khilaafaaka

1. Kaalinta HBS ee La Xariirta Khilaafaadka

- b.** HBS way baari kartaa go'aanna way ka gaari kartaa dhammaan khilaafyada la xariira ashakhaasta ku hawlan shaqooyinka batroolka, ha ahaadeen kuwo:
 - i.** Iyaga dhexdooda ah, marka heshiiskoodu uusan qeexayn habka loo xallinayo khilaafaadka.
 - ii.** La xariira qolo saddexaad (oo aan ahayn dawladda), oo aan sidaa isla markaana ugu xirnayn, ilaa iyo inta ay qoladaas saddexaad aqbalsan yihiin xukunka HBS ee xallinta khilaafaadka.
- t.** HBS way diidi karta in ay go'aan ka gaarto khilaafaad kasta oo loo soo gudbiyo, hadday sidaas samaysana, waxay qoraal ahaan ku ogaysiinaysaa qolooyinkii khilaafaadku ka dhexeeyey.
- j.** HBS, iyadoo tixgalinaysa dhammaan xaaladaha muhiimka ah ee jira, waxay talo ku bixin kartaa tilmaan kastoo loo baahdo si go'aankeedu ugu yeesho saamayn dacwadaha socda, sida ku cad qodabka 20aad, uuna ka

mid yahay, ku amridda bixinta kharaj celin oo qolo khilaafaadka ka mid ah u celinayso qolo kastoo kale oo khilaafka iyaduna ka mid ah, hadba sidii munaasib iyo macquulba noqon karta.

2. khilaafaadka la Xariira Dib u Oggolaanshaha

- b. Haddii khilaaf dhasho, la xariira fasiraadda iyo/ama meel marinta shuruuraha rukhsadda ku qoran ee u dhexeeya shakhsi rukhsad haysta iyo HBS, dhinacyada arintaasi taabanayso, waa in ay isku dayaan in ay ku dhameeyaan khilaafkaas, si wada hadal ku salaysan.
- t. Haddii khilaafka lagu xallin waayo, si saaxiibtinimo leh oo wada-hadal ku dhisan, labada dhinacba waxay dacwadooda u gudbin karaan dhaxdhaxaadiye caalami ah si waafaqsan xeerarka la aqoonsanyahay, oo rugtiisu tahay meel dhex-dhexaad ah, ama Maxkamadda Sare, sida uu door bidayo dhinaca dacwadda soo gudbiyey.

Qodobka 34aad: Ka-dhaafid ama Wax ka-beddelid Shuruudo

Hay'adda Batroolka Soomaaliyeed (HBS) waa ka dhaafi kartaa shakhsi Rukhsad haysta fulinta shuruudaha ku qoran Rukhsadiisa, waxay kaloo wax ka baddali kartaa ama laali kartaa shuruudahaas, haddii looga maarmi waayo danta qaranka isla markaasna ay wasaaradda ogolaansho ka hesho.

Qodobkaan 34aad, kuma jirto awood ka dhaafid ama ka laalis waajibeed oo ku saabsan in la bixiyo lacag kastoo rukhsadda ka timaada.

CUTUKA 4AAD – KA QAYBGALINTA SOOMAALIYA

Qodobka 35aad: Shirkadda Batroolka Qaranka Soomaaliyeed iyo ka Qayb Galinta Dawlad Goboleedyada

1. Ka Qayb galinta Shirkadda iyo Dawlad Goboleeyada.

Heshiis kastaoo Wax-Soosaar Wadag ah waa in ay ku caddahay:

- b.** Xaqa ay SHBQS u leedahay in ay ka qayb gasho hawlaha Batroolka, ugu badnaan ka qayb gal dhan 20%.

t. Xaqa qandaraaslaha ee ka midka ah Dawlad Goboleed, taasoo ka mid ah Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya oo dhulka rukhsadda lagu baxshay uu ku yaallo, si ay uga qayb gasho hawlgallada batroolka ilaa iyo heer gaarsiisan 10% ugu badnaan marka la eego xaqa ka qaybgalka.

2. Go'aan ka Qaybgal.

Go'aanka SHBQS ay uga qayb galayso hawlgallada batroolka ee si cayiman ugu cad heshiis wax soo-saar wadaag ah, waxaa gaaraya Wasiirka, haddii talada ka qaybgalka ay soo jeedisay SHBQS. Go'aanka qandaraasle dawlad goboleed oo ka mid ah Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya oo dhulka rukhsadda lagu baxshay uu ku yaallo, uga qaybgalayo hawlgallada batroolka waxaa qaadanaya dawlad goboleedka uu hoos imaanayo halka dhulka rukhsadda lagu baxshay uu ku yaallo.

3. Waqtiga ka Qaybgalka.

Xaqa ka qaybgalka ee lagu sheegay Qodobka 35.1, waxaa la hanan karaa inta lagu guda jiro marxalad kasta ay hawlgallada batroolku socdaan, iyadoo la raacayo xeerarka iyo shuruudaha loo dhigay Heshiiska Wax-Soosaar Wadagga.

CUTUBKA 5AAD – FULINTA HAWLGALLADA BATROOLKA

Qodobka 36aad: Hab-Dhaqannada Shaqo

1. Hab-dhaqan Wanaagga Goobta Saliida.

Hawlgallada batroolka waxaa loo qabanayaa si waafaqsan Dhaqanka Wanaagsan ee Goobta Saliida, kaasoo la waafajinayo dhaqamada iyo hababka ay isticmaalaan shirkadaha batroolka adduunku, ayna fuliyaan hawl wadeenno taxaddar iyo xilkasnimo leh, iyagoo dhawraya shuruudaha iyo xaaladaha la midka ah ee ay horay u soo mareen, lana xariira dhinacyada muhiimka ah hawlaha batroolka, oo asalkeediiba loola jeeday in lagu sugo:

- b. Dhawridda khayraadka batroolka, oo loola jeedo ka faa'iidsiga hababka iyo nidaamyada haboon, si halka ugu saraysa loo gaarsiiyo soo kabashada wax soo saarka haydrokarbooniska, si iswadis leh xag farsamo iyo xag dhaqaale, iyadoo lala beegsanayo in aysan dhicin hoos u dhac ku yimaada kaydka, lana isticmaalayo mabaadiida wax ku oolka ah ee heerarka wax soo-saarka iyo dhawrista bii'adda, si loo yareeyo wax yeelaynta dhulka korkiisa;
 - ii. Falgalka nabadgalineed, oo la xariira isticmaalka hababka iyo nidaamyada horumarinaya nabadgelyada shaqada iyo ka hortagga shilalka;
 - iii. Dhawrista bii'ada, oo waajib ka dhigaysa in la raaco hababka iyo nidaamyada yaraynaya wax u dhimidda bii'adda ee ka dhalan kara hawlaha batroolka;

2. Xanaanayta.

Wax-Soosaarka batroolku wuxuu u dhici karaa:

- b. Intii la kari karo oo suuragal ah, si walba, looga soo saaro batroolka meesha uu ku jiro oo ka mid ah kayd walba, ama kaydada isku darsan;
- t. Si waafaqsan dhaqanka wanaagsan ee goobta saliidda iyo mabaadiida dhaqaale ee caafimaadka leh; iyo
- j. Intii la kari karo, si walba, laga fagaado khasaare ku yimaada batroolka iyo tayada kaydka saliidda.

3. Qiimeynta Joogtada ah.

Qandaraaslayaashu waa in ay sameeyaan qiimeyn joogto ah ee qorshaha fog ee batroolka iyo isticmaal xirfadeedka ee xal u helidda umuuraha, isla markaana waa in ay qaataan talaabooyinka loo bahanyahay, si loo gaaro arimahaas, lana socodsiiyaan HBS isbadel kasta oo macna leh, siduu qabo dhaqanka wanaagsan ee goobta saliidda.

Qodobka 37aad: Dib u furfuridda Agabka Shaqo ee Batroolka (Decommissioning)

- a. **Waqtiyeynta Dib u Furfuridda.** Shakhsiga rukhsada haystaa marka ugu dhaqsiiyaha badan oo u samaynayo dib u furfuridda waa marka:
 - b. Uu joojinayo rukhsadda.
 - t. Aan looga baahnayn, mar dambe, qabashada hawlo batrool.
 - j. Aysan jiri karin ogolaansho qoraal ah oo laga helo HBS, waafaqsanna xaaladaha ogolaanshaha la bixiyey.
 - x. Aysan, si kale, rukhsaddu u sheegin

2. Faahfaahinta Rukhsadaha iyo Xeerarka.

Rukhsadaha waa in ay ku jirtaa qodobo ka hadlaya dib u furfuridda hawlaha batroolka. Wasaaraddu, iyadoo raacaysa talada iyo ku talinta HBS, waxay samaynaysaa Xeerar Sharcigaan hoos yimaada oo la xariira dib u furfuridda hawlaha batroolka.

3. Sanduuqa Dhaqaalaha Furfuridda

Shakhsiga Rukhsadda haysta waa in uu sameeyaa sanduuq dhaqaale ee furfuridda wax yar ka dib marka la oggolaado qorshaha soo saaridda iyo hawlgalka ama bixinta rukhsada loo qaato nidaamka daabulaadda, sida ku qoran xeernidaamiyayaasha. Sanduuqadhaqaaleeefurfuriddawaa in uuahaado mid kufilan in uudaaboolokharashkafurfuriddaeebuuxa

CUTUBKA 6AAD – MACLUUMAAD IYO DABAGAL

Qodobka 38aad: Xog iyo Macluumaad

1. Xaq-u-yeelashada ogaanshaha Macluumaadka iyo Xogta.

Soomaaliya waxay xaq u leedahay lahaanshaha dhammaan macluumaadka iyo xogta, ha ahaadeen kuwo cusayb ah, kuwo la soo xigtay, kuwo laga shaqeeyey, kuwo la tarjumay ama la falanqeeyey, oo la helay, lana xiriira rukhsad kasta oo la baxshay. Xilkasnimada sir xajinta haboon, waxaa loogu dhaqmayaa si la mid ah sida ku cad Qodobbada 18.2 iyo 19.9.

2. Xog Gudbin.

Macluumaadka iyo Xogta la helo, inta lagu guda jiro hawlgallada batroolka, waxaa si xor ah u gudbin kara ashkhaasta haysta Rukhsad, iyadoo shardi looga dhigayo in HBS ay dalabto asalka shayga, marka laga hadlayana nuxurkoodu uu yahay dhagxaan, dareerayaal ama muunad kaloo muuqaal leh, iyadoo Soomaaliya gudaheeda lagu haynayo qayb la isticmaali karo oo asalka shayga ah, lana xariira dhammaan macluumaadka iyo xogta oo qaab muuqaal iyo elektroonikba leh.

Qodobka 39aad: Hanti dhowr iyo Kormeer

1. Kormeere

- b. HBS waxay u magacaabi kartaa qof in uu noqdo kormeere, marka laga hadlayo ujeedooyinka Sharcigaan.
- t. Kormeeruhu, wuxuu yeelanayaa awoodaha iyo xuquuqaha lagu siiyey Xeerarka.

- 2. U Madax Banaanaanta Helista Diiwaanada iyo Xisaabaadka.** Shakhsiga Rukhsada haysta, codsi ka dib, waxuu ku soo wareejinayaa HBS diiwaanada iyo xisaabaadka lahayo si loo baaro.

Qodobka 40aad: Dhammaadka Rukhsadda

1. Joojinta

- b. Joojinta rukhsad la baxshay, sabab kasta awgeed, waa in ay noqotaa mid aan waxba u dhimayn xuquuqda iyo waajibaadka lagu caddeeyey sharcigan, xeerarka ama rukhsadda; loogana dan-leeyahay in looga samata baxo ficilka joojinta, xuquuqda iyo waajibaadka ka soo unkamaya talaabadaas iyada ah, ka hor inta aan la hirgalin in falka joojinta, iyo dhammaan qodobada ku soo arooray rukhsadda, looguna baahanyahay si caqli gal ah, oo ka dhigaysa in xuquuqda iyo waajibaadku si buuxda u noqdaan kuwo dhaqangal ah oo raali galin kara shakhsiga, keeni karana ka gudubka wixii ku saabsan falka joojinta, intii muddo ah ee loo baahanyahay.

t. HBS waxay leedahay awoodda ay ku joojin karto rukhsadda, sida lagu caddeeyey isla rukhsadda.

2. Ashkhaasta Rukhsad Wadareed Haysata

b. Haddii ay jiraan, tiro wax ka badan hal shakhsi oo rukhsad haysta, oo ku saabsan rukhsad cayiman; xaaladana dhashaan oo keenaya in HBS ay joojiso rukhsad, HBS waxay door bidaysaa in ay rukhsadda xarigga u jarto, iyadoo lagu soo koobayo oo kaliya ashkhaasta rukhsadda haysta oo ficilladoodu ama gaabintoodu (markay la xariirto ashkhaasta ficilada, gaabinta ama dhacdoinkuba la soo gudboonaadeen), kuwaas oo dhaliyey xaaladaha caynkaas oo kale, waxayna ogaysiin sidaas ah siinaysaa inta soo hartay ee ashkhaasta rukhsadda haysata.

t. Marka HBS ay joojiso rukhsadda, sida ku cad Qodobka 40.2.b, waa inay siisaa ashkhaasta rukhsadda leh ee soo haray, xaqqa mudnaantaasi ay u noqdaan kuwa ugu horeeya ee hela saamigii la joojiyey si u dhiganta saamiyada la kala leeyahay. Saami kasta oo aysan iibsan kuwa rukhsadda ku soo haray waa in uu ku soo wareegaa Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.

Qodobka 41aad: Beriyeelidda Dawladda Dhexe, Wasaaradda iyo HBS

1. Beriyeelidda.

Shakhsiga haysta rukhsada waa inuu:

b. Ka difaaca, kana dhawraa, waxna usan ugu dhimin Dawladda, Wasaaradda iyo HBS, dacwo kasta oo ka timaada dhinac sadexaad, ha ahaato mid toos ah ama dadban, oo la xariirta hawlaha batroolka, bixiyaanna dhammaan magdhwyada ku saabsan dacwadaha madaniga ah, ashtakooyin ismoodsiin ku dhisan ama codsiyo.

t. Ilaa iyo inta ay Wasaaraddu ku qancayso, kadib markay la tashato shakhsiga rukhsadda haysta; dambiyada la filayo ee ku cad Qodobka 41.1.1, waxaa lagu xallin karaa siyaalo kale oo ay ka mid tahay talo galin shirkad kale ama damaanad bangi ama warqadda ballanqaad ee caddaynaysa dhabar u

ridashada deynka iyo caymis galin la xiriira baaxadda daymanka, kuna dhisan xisaabtan xoog leh, hadba sida Wasaaradda u rabto, waqti ka waqti.

CUTUBKA 7AAD – MACLUUMAAD SHAACSAN

Qodobka 42aad: Faafinta Hay'adda Batroolka Soomaliya (HBS)

- 1. Faafin.** HBS waxay ku shaacinaysaa faafinta rasmiga ah;
 - b. Wargelinta ku saabsan bixinta rukhsadaha, iyo shuruudaha kooban ee rukhsadaha caynkaas oo kale ah.
 - t. Soo bandhigid dalbashada codsiyada ka qaybgalka rukhsadaha sida ku qoran Qodobka 26.1.1.
 - j. Wargelin la xariirta sida loo joojinayo Rukhsadaha.
- 2. Faafinta Dalabka Codsiyada.** HBS waa inay soo bandhigtaa dalabyada codsiyada, kuwaasoo loogu soo gudbinayo araajiyo rukhsado waydiin ah, sida ku cad Qodobka 26.1.1, kadib marka la faafiyo, si waafaqsan xeerarka.

Qodobka 43aad: Macluumaad Shaacsan

1. Ka Qaybgalka Dadwaynaha

- b.** HBS waa in ay la wadaagtaa dadwaynaha:
 - i. Shuruudaha muhiimka ah ee la soo koobay, lana xiriira, dhammaan rukhsadaha iyo isbadellada ku saabsan ee la soo bandhigay, haddii ay yihiin kuwo la joojiyey ama haddii kalaba.
 - ii. Faahfaahinta canshuur dhaafyada la sameeyey, ama bedellada iyo hakinnada ee la xiriira shuruudaha rukhsadda ee ku cad Qodobka 34; iyo
 - iii. Nuqullada dhammaan heshiisyada Midaynta.
- t.** HBS waa in ay dadwaynaha la wadaagtaa, in ku siman waqti macquul ah gudihiisa, faah-faahin kooban, haddii la waydiisto arintaas, oo ah:

- i. Qorshaha Horumarineed ee la ansixiyey; iyo
- ii. Dhammaan shaqooyinka iyo macaamilada kale oo la ogolaaday ee la xariira rukhsadaha, iyada oo loo tixgalinayo in is-aamininaada kala ganacsigu uu yahay mid ku dhisan shuruudaha ganacsiga.

2. Soo Bandhigidda Sababaha.

Toban casho, oo maalmo shaqo ah gudahood, oo la xariira codsi la sameeyey, HBS waa in ay soo bandhigta, si kooban, sababaha ay:

- b.** U bixisay rukhsad, ka dib, marka ay shaacisay dalabyo la xiriira codsi, sida ay sheegayso Qodobka 26.1.1.
- t.** U bixisay rukhsad, iyadoo aan la shaacin dalabyo la xiriira codsi, sida ku qoran Qodobka 26.1.2.
- j.** U ansixisay qorshaha horumarineed ee hoos imaanaya Heshiiska Wax-Soosaar Wadaagga.
- x.** U bixisay canshuur dhaafka, ama u ogolaatay bedelaad iyo hakin ku saabsan shuruudaha Rukhsadda ee ku cad Qodobka 34.
- kh.** U gaartay go'aan kasta ama ay u bixisay ogolaansho u baahan faafin, iyadoo la xurmaynayo Rukhsadda.

3. U Haggansanaanta Warbixinada

- b.** Shirkaduhu waa in ay warbixin ka keenaan sida ay ugu hogaansanyihiin shuruudaha la xiriira sharciga iyo rukhsadaha, si waafaqsan habka iyo faah-faahinada looga baahanyahay rukhsaddooda, sida lagu caddeeyey xeerarka.
- t.** HBS waa in ay u soo bandhigtaa dadwaynaha warbixinadaas, marka laga reebo qayb kasta oo ka mid ah warbixinta oo shakhsiga rukhsada haysta uu codsaday in sir ahaan loogu xajiyo, taasoo hay'addu u aqoonsatay in ay ka mid tahay sir wax kala iibsiga.

- 4. Ogaanshaha Dadwaynaha ee Xogta Lacagaha la Baxshay.** HBS waa in ay dadwaynaha soo hor dhigtaa warbixinada caynkaas oo kale ah oo

laga helay ashkhaasta rukhsadda haysta, oo ku saabsan lacagaha la xiriira hawlaha batroolka oo ay siiyeen Dawladda Soomaaliyeed

5. **Khidmada ka Qaybgalka.** macluumaadka ku xussan qodobka 43, way u furan yihiin ogaalkooda shakhsi kasta, marka laga hadlayo, bixinta khidmadaha halkaas ku cad, sida uu qorayo xeerka.
6. **Luqadda.** macluumaadka ku qoran Qodobka 43.1.2, waa in ay ku soo baxdaa ugu yaraan hal luqo oo rasmi ah ama luqadda labaad ee dalka.

Qodobka 44aad: Daah Furnaan

1. Mabaadi'da daah furnaanta.

Mabaadiidasoosocota, waxaalagudhaqayaahawlahabatroolka, iyadoo loo marayosharcigaan, iyoxeerarka la soosaarayeelagufulinayosharcigaan, iyoqawaaninta, tilmaamaha, go'aamadaiyoamarrada loo dajiyey in sharcigaanlagudabagalo:

- b.** Waxaa jiraya faafin joogta ah oo lagu sameeyo dhammaan lacagaha la xiriira batroolka oo ay ashkhaasta rukhsadaha haysta siiyaan Dawladda iyo dhammaan dakhliga maadiga ee Dawladda uga soo xarooda ashkhaasta rukhsadda haysta. Faafinnadan waa in lagu soo bandhigaa kulammo ballaaran, ka qaybgalkoodu dhan walba u furan yahay, loona qabto si macquul ah.
- t.** Dhammaan kharaj bixinada iyo dakhliyada maadiga ah, waxay ku qoton sanaanayaan hab aaminaad iyo baaritaan madax-banaani leh oo waafaqsan xeerarka caalamiga ee hantidhawrka.
- j.** Dhammaan kharaj bixinta iyo dakhliyada maadiga ah, waa in uu iswaafajiyaa maamule madax-bannan oo loo qaateen ah oo ay xukuumadda magacawdo, kaasoo ku shaqaynaya halbeegyada hanta dhawrka caalamiga ah, taasoo ay la socoto soo bandhigidda aragtida maamulaha ee ku saabsan isu-keenidda xisaabaadka, oo ay ku jirto wixii isdhaaf ah, hadiiba ay jirto.
- x.** Ashkhaasta ka socota bahwaynta ganacsiga Soomaaliyeed oo aan lugta ku la jirin hawlgallada batroolka, waa in ay si firfircooni leh uga

qayb qaadan karaan, noqon karaanna ka qaybgalayaal xagga currinta hindisaynta, la socoshada iyo qiimaynta geeddi socodyada ku xussan Qodobka 44.1.

kh. Mabaadi'dan waa in lagu maamulaa SHBQS iyo Qandaraasle kasta oo Dawlad goboleedyada dalka ka tirsan.

CUTUBKA 8AAD – XEER-NIDAAMIYE IYO TILMAAMO

Qodobka 45aad: Xeer-Nidaamiye

1. Awoodda Samaynta Xeerarka.

Wasaaraddu, iyadoo tix galinaysa talooyinka iyo soo jeedinta HBS, waxay samaynaysaa Xeerar hoosyimaada sharcigan oo la xariira arrimaha soo socda:

b. Habka kala qoqobidda dhulka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.

t. Raadinta, horumarinta iyo soo-saaridda batroolka.

j. Isticmaalka iyo soo bandhigidda xogta, macluumaadka, diiwaanada iyo warbixinada.

x. Cabiraadda, iibinta ama ka maarmidda batroolka.

kh. Caafimaadka iyo bedqabka.

d. Ilaalinta iyo dib u noolaynta bii'adda.

r. Maamulidda khayraadka.

s. Dhismooyinka, kaabayaal dhismo iyo xarumo.

sh. Nadiifinta iyo la tacaalidda khasaaraha la xiriira batroolka fatahay.

dh. Ka guuris iyo dib u furfuris.

c. Kontroolka dhaqdhaqaaqa gudaha iyodibadda Soomaaliya ee la xiriira ashkhaasta, maraakiibta, diyaaradaha, baabuurta iyo wax kasta ee bani'adam sameeyey oo qaab rakooyin iyo dhismooyinba leh.

g. Qorsho shaqo iyo miisaaniyadeed.

f. Kontroolka canshuuraha ka imaanaya lana xiriira soo galitaanka qolo saddexaad.

q. La xisaabtanka shakhsiga rukhsadda haysta, xisaabaadkiisa iyo diiwaanadiisa.

k. Warbixinnada ay soo gudbinayaan ashkhaasta rukhsadda haysta, kuna saabsan u hogaansananta waajibaadka lagu cadeeyey Sharcigaan iyo rukhsadahaba, ayna ku jiraan waxyaabaha soo socda:

- i. Tababarrida iyo shaqaalaynta muwaadiniin Soomaaliyeed.
- ii. Gadashada badeecadaha iyo adeegyada laga helo gudaha Soomaaliya.
- iii. Dhowrida caafimaadka iyo ammaanka goobta shaqada.
- iv. Ilaalinta bii'ada.

l. Khidmadaha la bixinayo oo ay ku jiraan, kuwa ashkhaasta rukhsadaha dalbanaya, kuwa rukhsadaha haysta, sidoo kale kuwa ashkhaasta raba inay baaraan diiwaanka guud.

m. Dambiyada iyo ciqaabaha ka dhasha hawlaha batroolka.

n. Arrin kaloo kasta ee la xiriirta sharcigaan.

2. Mabaadi'da Nidaaminta. Marka la samaynayo xeerarka, dawladdu waa in ay raadisaa, sidii loo yarayn lahaa qodobbada wax burinaya, oo loogu roonaanayo kuwa salka ku haya, natiijooyin iyo waxqabadba; waana in ay isticmaashaa, sida ugu badan ee suurtagalka ah, halbeegyada caalamiga ee la aqbalay.

3. Faafinta Nidaamyada. Wasaaraddu waa in ay kusoo bandhigtaa nidaamyada ay soo rogtay, faafinta rasmiga ah.

Qodobka 46aad: Tilmaamo

Ka sokow awoodda ay u leedahay bixinta tilmaamaha ee ku qeexan Qodobbada 25.4 iyo 33.1.3, HBS, waxaa kaloo ay tilmaamo siin kartaa shakhsi rukhsad haysta, taasoo la xariita:

b. Arrin kasta, sida lagu cadeeyay Qodobka 45.1.

t. Arrimo si kale waajib uga dhigaya, u hoggaansanaanta sharicigaan, xerarkiisa ama rukhsadda.

CUTUBKA 9AAD – QODOBBADA CIQAABTA

Qodobka 47aad: Baaxadda Xududeed iyo Maaddo ee Cutubkan

Qodobada cutubkan, waa kuwo aan waxba u dhimaynin, masuuliyadda ciqaabeed iyo midda madani ee ka dhalan karta sharciga guud ee dalka.

Qodobka 48aad: Dambiyada iyo Ciqaabaha

Dambiyada ka dhasha hawl gallada aan rukhsadaysnayn, khatarta ku imaan karta dadka, hantida iyo bii'ada, is hortaagga ku dhaqanka awoodaha kormeeraha, marin habaabinta, u-hogaansamid la'aanta xeerarka ama tilmaamaha, iyo ciqaabaha iyo ganaaxyada ka dhalanaya waxay Wasaaraddu ku soo saaraysaa xeer gaar ah.

Qodobka 49aad: Masuuliyadda ashkhaasta, Shirkadaha iyo Hay'adaha Kale ee Qaanuuniga

- 1. Masuuliyadda Hay'adaha iyo wakiiladooda.** Ashkhaasta qaanuuniga ah, shirkadaha ama hay'adaha kale ee sharciga ah, oo ay ku jiraan kuwa aan shakhsiyad sharciyeed lahayn, waxaa lagu soo oogi karaa ciqaab ku wajahan xadgudubyada lagu sheegay cutubkan, markay xadgudubyadaas galaan waaxyo ama wakiillo ka tirsan, iyagoo isticmaalaya magaca ay xambaarsan yihiin iyo danaha wada jirka ah ee ka dhaxeeya.
- 2. Difaaca ku salaysan habraaca saxan:** Masuuliyadda dambiyeed way ka wareegaysaa shirkadda, haddii shakhsiga dambiga galay uu u

dhaqmo, si bareer ah, ee waafaqsan, kuna beegan awaamirta iyo tilmaamaha sida hagaagsan loo baxshay.

3. **Masuuliyadda Wakiilka.** Masuuliyadda hay'adaha ee lagu sheegay Qodobka 49.1, kama baxsana masuuliyada shakhsiyadeed ay kala leeyihiin wakiilada.
4. **Masuuliyad wadareed iyo midda keli keliga ah.** Hay'adaha lagu sheegay Qodobka 49.1, waxay si wadajir ah ama kala gooni ah masuul uga yihiin, sida lagu sheegay sharciga madaniga ah, bixinta ganaax kasta ama magdhaw, ama fulinta waajibaadyada ka dhashay dhacdooyinka ama ka yimid arimaha ujeeddada sharcigani ka hadlayo.

Qodobka 50aad: Ganaxyada Ashkhaasta, Shirkadaha iyo Hay'adaha kale ee Qaanuuniga

1. **Ganaaxyada.** Marka laga hadlayo, xaaladaha ashkhaasta sharciyeysan, shirkadaha ama hay'adaha kaloo qaanuuniga ah, oo ay ku jiraan kuwa aan haysan shakhsiyad sharciyeed, heerka ganaaxu wuxuu noqonayaa hadba sida ay maxkamaddu goyso, iyadoo la tixgalinayo xaaladda dhaqaale iyo maaliyadeed ee shakhsiga sharciyeysan, shirkadda ama hay'adaha kale ee qaanuuniga ah, lana eegayo culayska iyo waxa ka imaan kara fal dambiyeedka.
2. **Wax ku Lahaanshaha Raasumaalka.** Haddii ganaaxa lagu fuliyo hay'ad aan la hayn shakhsiyad sharciyeed, bixinta ganaaxaas waxaa dusha laga saarayaa raasumaalka Hay'adaasi; haddayse, uusan jirin raasumaalkaasi ama uu ka hooseeyo heerka koboca loo baahan yahay, waxay bixintu dushiisa tahay, wadar ahaan ama kali kali, rasumaalka mid kasta oo shirkadda ka mid ah.

Qodobka 51aad: Kormeeridda

HBS iyo kormeeraha, sidoo kale, waaxyada ka midka ah maamulka guud oo loo wakiishay hawlaha kormeerka, sida ku cad sharciga iyo xeerarkiisa, waxay masuul ka yihiin in ay sugaan, sidii kormeerku ugu dhici lahaa, si waafaqsan qodobada sharcigan ama xeerarkiisa.

Qodobka 52aad: Warqad Fulin Xukun oo ka Baxsan Hannaanka Garsoorka

Iyadoo looga dan leeyahay soo uruurinta qasabka ah, sida sharciga guud sheegayo, caddayn ay soosaartay HBS oo la xariirta dayn jirta, ama lacag bixinteeda la joogo, taasoo ka dhalatay dhaqan galinta qodobada sharcigan ama xeerarkiisa, oo aan la bixin waqtigii ku haboonaa oo ay HBS horay u cayintay, caddayntaas oo qoraal ah aan loo ogaysiinayo shakhsiga deynta qaba, waxay noqonaysaa warqad fulin xukun ah, oo ka baxsan hannaanka garsoorka.

Qodobka 53aad: Sharciyada Is Kaabaya

- 1. Ciqaabaha iyo Sharciyada kale.** Sharciga guud ee ciqaabaha, iyo wixii la midka ah ee ku saabsan sharciyada maamulka iyo madaniga ee muhiimka ah ee Soomaaliya, waakuwo loo fulin karo qaab is dhamaystiraya, iyadoo la samaynayo iswaafajinta loo baahanyahay, si loo dabbaqo qodobada cutubkan ku xusan.
- 2. DiidmoIskahorimaad.** Marka ay dhacdo in qodobada sharciyada kale Soomaaliya ay ka horyimaadaan qodobada sharcigaan ama xeerarkiisa, kuwaasi waxay noqonayaan kuwa aan waxba ka jirin, markay timaado ku dhaqankooda hawlgallada batroolka.

CUTUBKA 10AAD – QODOBBADA GUNAANADKA AH IYO KUWA KU-MEEL-GAARKA AH

Qodobka 54aad: Qodobka Kala guurka ah

- 1. Rukhsadihii Hore.** Iyadoo haysata ogolahaansha Dawladda, Wasaaraddu waxay soo saaraysaa Xeerar caddaynaya hab maamulka ay raacayaan, iyo sidoo kale waajibaadyada laga rabo, ashkhaasta ka mid ahaa ama ku jira hawlgallada batroolka ee la xiriira qandaraasyadii hore oo muujinaya xuquuq ay bixisay Jamhuuriyaddii Dimoqraadiga ee Soomaaliya, 30ka bishii Disember, 1990, ama ka hor, kuwaas oo lola jeedo bixinnadii hore. Xeerarkaas waa in ay ku jiraan qodobada soo socda:

b. Qandaraasle hore, wuxuu xaq u leeyahay inuu u rogo heshiiskiisii hore qaab rukhsadeedka ugu dhaw rukhsaddiisii hore. Heshiiskii hore oo lahaa qaab ku dhaqan kaliya (Concession) oo siinayey qandaraaslihii hore inuu kaligii qabto hawlaha batroolka waxaa loogu badalayaa heshiis leh qaab Wax-Soosaar Wadaag (PSA).

i. Qandaraasle hore oo raba inuu beddalo heshiiskiisii hore waa inuu siiyaa Wasaaradda:

- Nuqul dhab ah oo sheegaya wixii uu ka qabtay heshiiskii hore.
- Caddayn lagu qanci karo oo muujinaysa in arrinku dhacay bishii Disember 30da, 1990, ama ka hor sheegaysana inuu si buuxda u fuliyay waajibaadyadii ku qeexnaa bixinnaddii hore.
- Nuqulka diiwaanka hawlgalka, si waafaqsan heshiiskii hore, oo ay ku jirto ka tegista qayb uun ka mid ah goobtii heshiiska ee rukhsaddii hore.
- Nuqul la xiriira dhammaan macluumaadkii iyo wararkii ku caddaa heshiiskii hore ee loo baahnaa in loo soo gudbiyo Dawladda.
- Caddaynta dhinacyada wali ku jira heshiiskii hore, iyo sida ay dhinacyadaasi u hanteen dantoodii la xiriirtay heshiiskii hore, oo ay ka dhaxleen qolooyinkii assal ahaan u haystay rukhsaddii hore.

ii. Inuu Ogolaado in waajibaadka dib u furfurista ku cad Rukhsadda cusub, ay ka mid noqotaa furfuridda shaqooyinkiisii uu horay u qabtay, iyadoo la raacayo heshiiskii hore.

iii. Ogolaado shuruudaha Rukhsadda cusub ee dhexmarta qandaraaslihii hore iyo Wasaaradda, waqti, ama ka hor, taariikh ay Wasaaraddu cayintay, kaasoo aan ka dambaynaynin taariikhda lagu sheegay Qodobka 54.2.

r. Rukhsad hoos timaada Qodobka 54.1.b.iii waa in ay la socotaa mabaadi'da Sharcigaan, Xeerarkiisa iyo qaabka Qandaraaska ay faafisay Hay'adda (HBS), lana xariirta Qodobka 19.20.kh.

2. Dadaalka Wada Xiriirka. Wasaaraddu waa in ay samaysaa dadaalo macquul ah si ay ula xariirto shakhsi kasta oo horay Qandaraas u haystay,

si ay ugu suurtagasho in ay ogaato kuwa ay yihiin, talana uga siiso xuquuqdooda ku cad Qodobka 54.1.

Hadii ay soo baxdo in Heshiis Hore ay kuwada jireen in ka badan hal shakhsi, Wasaaraddu waxay u baahantahay oo kaliya in ay samayso dadaal macquul ah oo ay kula xiriirto shakhsiga ugu muuqda Wasaaradda in uu yahay hawlwadeen. Ma jiro qandarasle hore oo sideedaba xaq u yeelan kara inuu Wasaaradda ama Dawladda ku eedeeyo gaabis loo aanaynayo in Wasaaraddu u suurta galiwayday fulinta Qodobkan 54.2.

3. Waqtiga uu Dhamaanayo kala Badalku. Haddii Heshiiskii Hore aan loo badalin Heshiis Wax-Soosaar Wadag oo hoos yimaada Sharcigaan sida ku cad qodobada qaybta sanad guurada kowaad markuu Sharcigaan dhaqangalo, markaas:

- b.** Heshiiskii hore waa la joojinayaa, wuxuuna noqonayaa waajibaad aan Dawladdu ku khasbanayn inay isku laasimiso, marka la gaaro sanad guurada kowaad ee sharcigan dhaqan galo.
- s.** Dawladdu masuul kama aha wax kastoo khasaare, kharash, qaan sheegasho ama wax dhibaala ah oo ka yimaada joojinta heshiiskii hore.
- j.** Dawladdu, ka Qaran ahaan, waxay xaq u leedahay in ay ku dhawaaqdo in aan sinnaba loogu qabsan karin arrin ka timid qandarasle hore oo ku saabsan joojinta heshiiskii hore.

4. Heshiisyadii 1990kii ka dambeeyey. Laga bilaabo taariikhda sharcigan dhaqangalo:

- b.** Xaq walboo lagu fulinaayey hawlgalada batroolka oo jiray ka dib Disember 30dii, 1990kii iyo ka hor Dawladda Federaalka Soomaliyeed waa la joojiyay, waxayna noqonayaan waajibaad aan Dawladdu ku khasbanayn inay dhawrto.
- t.** Dawladdu masuul kama aha wax kastoo khasaare, kharash, qaan sheegasho ama wax dhibaala ah oo ka yimaada joojinta caynkaas oo kale.

- j. Dawladdu, ka Qaran ahaan, waxay xaq u leedahay in ay ku dhawaaqdo in aan sinnaba loogu qabsan karin arrin uu soo bandhigay shakhsi, loolana jeedo joojinta xaqqa noocaas oo kale ah.

Qodobka 55aad: Dhaqangalka Sharcigaan

Sharcigan wuxuu dhaqan galayaa, awoodna yeelanayaa, markii uu ansixiyo Baarlamaanka Federaalka Soomaaliya, isla markaana uu saxiixo Madaxweynaha Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya laguna soo saaro Faafinta Rasmiga ah.